

Bilag 2

Hvidbog af 2. offentlighedsfase for Miljø- konsekvensrapport, Harrestrup Å i Viger- slevparken

17. oktober 2023

Sagsnummer
2021-0306522

Dokumentnummer
2021-0306522-10

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Vand og VVM
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1. Indledning.....	3
Kapitel 2. Oversigt over hørings svar.....	3
Kapitel 3. Resumé og besvarelse af hørings svar.....	5
Arealanvendelse og alternativer.....	5
Trafikale forhold.....	10
Lugt- støv, lys og luftemissioner.....	15
Rekreative interesser.....	17
Privat ejendom og råderet.....	18
Overfladevand og vandkvalitet.....	19
Kulturarv.....	23
Landskabelig påvirkning og træfældning.....	23
Grundvand og Jordforurening.....	28
Flora og fauna, biologisk mangfoldighed.....	30
Natura 2000.....	40
Kapitel 4. Sammenfattende vurdering.....	42

Kapitel 1. Indledning

Forvaltningerne i Hvidovre og Københavns Kommune har i perioden fra den 21. juni 2023 til 13. september 2023 fremlagt miljøkonsekvensrapport for Harrestrup Å i Vigerslevparken og udkast til VVM-tilladelse i offentlig høring på de to kommuners høringsportaler.

Bygherre har i høringsperioden afholdt et informationsmøde for offentligheden om projektet og miljøkonsekvensrapporten.

I høringsperioden har offentligheden haft mulighed for at komme med bemærkninger til miljøkonsekvensrapport og udkast til VVM-tilladelse.

Denne hvidbog forholder sig til de bemærkninger, der er indkommet skriftligt i høringsperioden. Hvidbogen indeholder en oversigt over de modtagne høringssvar, en opsummering af disse og bygherres og deres rådgivers bemærkninger samt myndighedernes vurdering af de indkomne bemærkninger ud fra en tematisk gennemgang.

Formålet med hvidbogen er at få en afklaring af, om der skal ske ændringer af vilkår i VVM-tilladelsen tilknyttet miljøkonsekvensrapporten af projektet inden sagen indstilles til politisk behandling.

Forvaltningerne har bedt bygherre komme med bemærkninger til de indkomne høringssvar i de tilfælde, hvor disse har projektteknisk karakter. Disse fremgår nedenfor.

Kapitel 2. Oversigt over høringssvar

Der er i høringsperioden indkommet 23 høringssvar. De modtagne høringssvar er oplistet i nedenstående oversigt i forhold til de miljøtemaer/emner, som høringssvarene omhandler, se tabel.

	Arealanvendelse og alternativer	Trafikale forhold	Støj og vibrationer	Lugt- støv, lys og luftemissioner	Rekreative interesser	Privat ejendom og råderet	Overfladevand og vandkvalitet	Kulturarv	Landskabelig påvirkning, træfældning	Grundvand og Jordforurening	Flora og fauna -biologisk mangfoldighed	Natura 2000
Høringssvar												
1. Tobias Hansen												
2. Poul Hansen												
3. Merethe B												
4. Maj-Britt Hvidkvist												
5. Keld Høgh												
6. John Frisenvænge												
7. Elsebeth Vang Hansen												
8. Erik Hansen												
9. Michael Tindø og Tina Jensen												
10. Trine Bredberg Olsen												
11. Banedanmark*												
12. Københavns Museum												
13. Valby Lokaludvalg												
14. Kasper Funch												
15. Inger Kærgaard												
16. Bodil Fosgaard												
17. Henriette og Jeppe												
18. Udo												
19. Per Tybjerg												
20. Kirsten												
21. Harrestrup Villakvarter Grundejerf.												
22. Grundejerforening Holmelunden												
23. Bente Olsen												

* Banedanmark ikke har nogen bemærkninger til Miljøkonsekvensrapporten

Kapitel 3. Resumé og besvarelse af høringsvar

Arealanvendelse og alternativer

Høringsvar

Der er 8 høringsvar, der har bemærkninger til arealanvendelse og alternativer.

Valby Lokaludvalg (høringsvar nr. 13) fremhæver den gode inddragelse af lokaludvalget og borgerne i forbindelse med høringen og selve projektet. Lokaludvalget bemærker, at der bortset fra en forbedring af adgangsforhold lige syd for Gl. Køge Landevej og fjernelse af heget på vestsiden af åen er planerne for delstrækning E ikke tænkt tilstrækkeligt sammen med Hvidovres Kystagerpark. Udvalget ønsker, at planerne tænkes sammen med udviklingen af Valbyparken. Lokaludvalget vil også gerne opfordre til fortsat løbende dialog med HOFOR og Hvidovre Kommune om planerne, og støtter gerne op om en fremtidig dialog.

Høringsvar 14 bemærker, at Vigerslevparken siden sin anlæggelse i 1930'erne har træer og beplantning fået lov at vokse sig stor, grøn og visse steder vild. Høringsvaret nævner, at der i 2010 blev gennemført en fredning af Vigerslevparken og Harrestrup Å, med det formål at "(...) sikre og muliggøre en forbedring af parkernes biologiske, landskabelige og rekreative værdier under hensyntagen til den historiske baggrund for områdernes nuværende udformning." Det er bl.a. denne hensyntagen, høringsvaret mener, projektets planlagte konsekvenser i sin nuværende form tilsidesætter. Der appelleres til, at Borgerrepræsentationen/Teknik- og Miljøudvalget tager fornyet stilling til projektet og VVM-tilladelsen med henblik på at få nedbragt antallet af træer, der skal fældes, til et minimum, og helt undgå fældning af gamle træer. Ligeledes opfordres Borgerrepræsentationen/Teknik- og Miljøudvalget til at genoverveje beslutningen om at etablere de påtænkte trampestier af hensyn til faunaen og fredskoven, der er vokset frem på området.

Høringsvar 8 bemærker, at projektet startede som et naturgenopretningsprojekt, og senere er blevet en kombination af et naturgenopretningsprojekt og et skybrudssikringsprojekt. Høringsvaret bakker op om tanken om at sno åen ned gennem de åbne områder i Vigerslevparken, og det er vigtigt at lave skybrudssikring, men det må ikke ske på bekostning af træer. Det anføres blandt andet, at fældning af træer forværrer den generelle klimabelastning, da binding af CO₂ i beplantningen er vigtig for at minimere den globale opvarmning. Der opfordres til, at når man laver skybrudssikringsprojekter og naturgenopretningsprojekter tager udgangspunkt i den eksisterende natur og så vælge projekter, der kan tilpasses den eksisterende park uden at fælde mange træer. Denne

del af det storkøbenhavnske område er i forvejen fattig på natur og parker med store træer.

Høringssvar 8 foreslår en alternativ plan, hvor Harrestrup å beholdes som den er nu på strækningen mellem Hvidovre station og Helbovej. Det nævnes, at der på denne strækning alligevel ikke er plads til at lave rigtige snoninger på åen. Det foreslås også at bevare de gamle fliser i bunden af åen, da optagning af fliserne vil gøre mere skade end gavn på den gamle smukke trævegetation langs åen.

Syd for Helbovej og ned til Vigerslev Alle foreslås det, at man leder åen igennem flere store snoninger midt i parken. Her er der et stort bredt græsareal, hvor det vil give mening at lede den gamle å ud i dette område. I den gamle å bør fliserne efterlades i bunden af vandløbet og hvis man fylder åen op, bør det kun lægges i bunden af renden, hvor fliserne ligger, så man ikke lægger jord oven på træernes rodsystem.

Fra Vigerslev Alle foreslås det, at åen igen ledes tilbage til den gamle å og ledes igennem de eksisterende rørføringer under Folehaven og gennem den gamle å helt ned til Vestkærs Alle/Åhaven. Her foreslås det også at bevare fliserne i bunden af åen, da optagning af fliserne vil gøre stor skade på træbeplantningen.

Syd for Vestkærs Alle/Åhaven bakkes der op om den foreslåede løsning ned til Risbjerggårds Alle/Stakhaven. Igen skal der tages hensyn til træers rødder i forbindelse med opfyld af det gamle Syd for Risbjerggårds Alle og ud til Kalveboderne foreslås det, at åen følger den nuværende å, hvor fliserne efterlades i bunden af åen for at beskytte den nuværende beplantning langs å-siden samt den forurenede bund syd for Gammel Køge Landevej.

Høringssvar 8 bemærker desuden, at der i stedet for de beskrevne anlægsarbejder i Vigerslevparken og langs åens østlige bred, bør der i stedet laves en lang række mindre skybrudsprojekter opstrøms i de 10 kommuner, der i dag leder regnvand ud til Harrestrup å.

Høringssvar 7 bemærker, at projektet kun bør indføre slyngninger 2 steder i parken: i delområde A og C, hvor der i dag primært er græs i midten af parken og ingen træer. I forlængelse heraf foreslås det, at på ovenstående to strækninger fyldes det gamle åforløb delvist op med jord oven på fliserne, således at der stadig også her er et vist reservoir ved skybrud. Det foreslåes, at alle øvrige strækninger bevares som flisebelagt å uden gravearbejde langs disse å-strækninger. Høringssvaret konkluderer, at det vil betyde at færre træer skal fældes. Samtidig kan man på de to strækninger teste om man opnår et mere naturligt vandmiljø og større biodiversitet på trods af periodevis tilførsel af spildevand.

Endelig foreslås det, at gennemføre skybrudssikring i de kommuner som afleder til Harrestrup Å og benytte sig af Lokal Afledning af Regn (LAR) før udløbene til åen. Høringssvaret fremhæver, at man hermed kan reducere mængden af kapacitetsprojekter langs Harerstrup Å.

Høringssvar 21 (Harrestrup Villakvarters Grundejerforening) ser meget positivt på projektet med den kombinerede skybrudssikring og naturforbedring, som vil give et unikt grønt og rekreativt område lige op til grundejerforeningen. Grundejerforeningen forstår af projektoplægget, at dette projekt ikke indeholder foranstaltninger vedr. stormflod fra Kalveboderne. Grundejerforeningen ønsker at vide, hvilke tiltag mod stormflod fra Kalveboderne, der er iværksat og tidshorizonten for disse, samt en redegørelse for tiltag for sikring mod stormflod for foreningens grundejere via Harrestrup Å indtil permanent stormflodsikring af Kalveboderne er etableret.

Høringssvar 10 bemærker, at de blev ramt af en stormflod i januar 2017 og derfor ønsker man, at projektet har en særlig opmærksom på de huse der ligger i Hvidovre kommune som er umiddelbare naboer til Harrestrup Å. Høringssvaret fremhæver, at henvendelser fremsendt til begge kommuner (Hvidovre og København) i forbindelse med stormfloden i 2017 ikke blev håndteret.

Bygherres kommentarer

Forud for det projekt som beskrives i miljøkonsekvensrapporten, har der været vurderet en række alternative muligheder for gennemførelse af tiltagene omkring naturgenopretning og skybrudssikring, f.eks. er delstrækningen i område C ændret, så der i større omfang tages hensyn til muligheden for at drifte vandløbet og som medfører mindre træfældning. Andre steder er strømrødens slyng løbende justeret og tilpasset så færrest muligt træer langs brinken skal fældes. De forskellige justeringer og tilpasninger tager alle hensyn til det overordnede formål om at naturgenoprette og skybrudssikre området samtidig med, at der tages hensyn til de eksisterende forhold herunder bl.a. træer, HOFORs ledninger og bygværker og stier i parken. Under hensyntagen til dette foretages der på nær et enkelt sted i delområde C kun ændringer indenfor det eksisterende trace af vandløbet.

Som det nævnes i høringssvar 13, er projektet ikke tænkt sammen med Kystagerparken eller Valbyparken. Dette skyldes, at projektets primære formål er at forbedre tilstanden af vandløbet og etablere de nødvendige tiltag for at skybrudssikre området, så projektets midler er primært koncentreret omkring vandløbet.

Høringssvar 14 nævner fredningen. Det bemærkes, at der sideløbende med miljøkonsekvensrapporten er sendt en ansøgning til fredningsnævnet, som skal give en dispensation fra fredningen af Vigerslevparken. I forhold til at meddele projektet VVM-tilladelse indgår de modtagne høringssvar i den politiske behandling af miljøkonsekvensrapporten og VVM-tilladelsen, som Teknik- og Miljøudvalget præsenteres for og træffer afgørelse på baggrund af.

Flere af høringssvarene (7, 8 og 14) omhandler adgangsforhold og træfældning, som bliver behandlet i afsnittene omkring Trafikale forhold samt Landskabelig påvirkning og træfældning, men generelt har det i projektet været en forudsætning at sikre og øge de nuværende adgangsforhold for brugere af parken. Træfældning er nødvendigt for gennemførelse af projektet, men det har her været et kriterie ved fravalg af alternativer at reducere omfanget af træfældning.

Høringssvar 7 og 8 har forslag til alternative løsninger, hvor fliserne ikke tages op på store strækninger og at føre åen ud i parkens græsarealer med henblik på at reducere antallet af træfældninger. De foreslåede alternativer vurderes ikke at være mulige, bl.a. fordi der langs hele åens østlige side løber nogle kloakledninger, som vandløbet ikke kan krydse. Ledningerne løber på store strækninger under cykelstien eller meget tæt på vandløbet og er ikke særlig dybt i terræn. Derudover vil indgrebet medfører ændringer af de eksisterende cykel- og gangstisystemer, som ikke er en del af projektet at ændre. I delområde C, hvor parken breder sig ud, følger ledningerne cykelstien og der er plads og mulighed for at føre åen væk fra det nuværende forløb og ud i et åbent parkområde. Det gamle åløb vil få tilført jord og blive tilpasset det omkringliggende areal, f.eks. så der opstår et mere kuperet terræn. Landskabsbearbejdningen og opfyldningen vil tage hensyn til de træer, der står langs det gamle forløb. I næste fase af projektet vil der blive taget særligt hensyn til de træer, som står tæt på det åløb, som fyldes op, og der vil blive taget forholdsregler for at bevare så mange af de å-nære træer som muligt, bl.a. ved at udforme landskabet under hensyn til træernes placering og etablere lokale fordybninger omkring træerne. Dette hensyn bemærkes også af høringssvar 7 og 8. Høringssvar 7 nævner desuden, at der kan findes et ekstra skybrudsvolumen ved ikke at foretage opfyldningen. Det ekstra skybrudsvolumen er dog yderst begrænset i forhold til de oversvømmelsesarealer, der allerede er udpeget i parken.

Høringssvar 7 og 8 nævner begge, at der bør etableres skybrudsprojekter i form af LAR-projekter, hvor overfladevand og regnvand håndteres opstrøms projektet i Vigerslevparken. Sådanne løsninger indgår allerede i Kapacitetsprojektet for Harrestrup Å, hvor der opstrøms er udpeget strækninger af vandløbet og grønne arealer, som også skal bidrage til at skybrudssikre hele oplandet til Harrestrup Å. I oplandet arbejder de

enkelte kommuner desuden med at lave forskellige tiltag, der skal forsinke og håndtere skybrudsvandet samt med at reducere antallet af overløb fra kloakken til åen ved f.eks. separatkloakering. I Københavns Kommune planlægges det f.eks. at etablere skybrudsveje, som kan transportere skybrudsvand til oversvømmelsesarealerne i Vigerslevparken. Det er dog udenfor rammerne af dette projekt, men skal ses i sammenhæng med de samlede (kumulative) effekter der vil være fra gennemførelse af skybrudssikringsprojekter nord for Vigerslevparken.

Høringssvar 21 nævner stormflod, men projektet har ikke til formål at begrænse oversvømmelser fra havet, men skal bidrage til at mindske risikoen for, at oversvømmelser fra åen vil give skader på omkringliggende boliger i forbindelse med skybrud. Bygherre har dog forståelse for behovet, men er ikke bekendt med de konkrete planer for stormflodssikring og der henvises til Myndighedens vurdering for status.

Myndighedens vurdering

På baggrund af bygherres svar er det Miljøvurderingsmyndigheden vurdering, at miljøkonsekvensrapporten i afsnit 4.2 redegør for undersøgte alternativer. Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at projektet som det foreligger, er resultatet af mere end ti års arbejde med forskellige planer til forbedring af den økologiske kvalitet i Harrestrup Å med planer om at højne det økologiske og rekreative indhold i parkerne langs vandløbet, og med løsninger til at skybrudssikre kommunerne bedst muligt.

På baggrund af Miljøkonsekvensrapportens afsnit om fravalgte alternativer vurderer forvaltningerne, at der i henhold til lovens krav er undersøgt for projektets afledte miljøpåvirkninger og fravalgte alternativer med henblik på at tilvejebringe grundlaget for en politisk stillingtagen. Det er derfor op til politikerne, om projektet skal meddeles en tilladelse til etablering og drift eller afslås.

I forhold til stormflod så har Harrestrup Å-projektets to hovedformål, som er naturgenopretning og bedre sikring mod oversvømmelser fra åen. Den sikring betyder, at digerene på Hvidovresiden af åen opstrøms fra Gl. Køge Landevej hæves fra minimum 1,5 meter over havets overflade til minimum 2,4 meter. Årsagen er, at det er nødvendigt for at sikre mod oversvømmelser ved ekstrem regn og skybrud.

Men digerene beskytter samtidig mod stormflod fra havet, der ellers ville kunne løbe op ad åen og ind over digerene, som det skete januar 2017. Et dige langs Harrestrup Å på minimum 2,4 meter vil beskytte mod selv sjældne stormfloder (400-500 års hændelser), men kan ikke stå alene. Stormfloder på små 2 meter vil kunne løbe gennem Kystagerparken, Strandmarkskvarteret, viadukten ved Åmarken Station og over Gl. Køge

Landevej. Derfor har Hvidovre Kommune, sammen med Hovedstadens Beredskab, en beredskabsplan om udrulning af WaterTubes i tilfælde af stormflod, som kan sikre op til 2,4 meter.

Derudover kan det generelt siges om stormflodsproblematikken, at det er en stor og vanskelig opgave, som mange kystkommuner herunder Københavns Kommune og Hvidovre Kommune er i gang med at finde en langsigtet og hensigtsmæssig løsning på. Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune bestilte den 10. november 2016 en stormflodsplan for København. Planen indeholder et strategisk hovedgreb for stormflodssikring med et sikringsniveau samt beskrivelse af de juridiske og finansielle rammer. Produktet blev "Stormflodsplan for København 2017", som kan læses her¹. Stormflodsplanen anbefaler en ydre løsning der kan beskytte havnen og de ydre kyster med dæmninger, diger og porte på tværs af havnen ved Trekroner i det nordlige indløb til København og lige syd for motorvejsbroen ved Kalveboderne. Ligeledes vil lignende løsninger skulle etableres ved Nordhavn, Svanemøllen samt Amagers østkyst.

En ydre løsning vurderes at være en hensigtsmæssig løsning i forhold til blandt andet Harrestrup Å, idet løsningen betyder at åen fortsat kan komme af med vand til Kalveboderne også i tilfælde af en igangværende stormflod.

Det kan dernæst oplyses at Sund og Bælt er i gang med en forundersøgelse for stormflodssikringen af Københavnsområdet. Det igangværende arbejde kan følges her².

Høringssvarene medfører ikke ændringer til VVM-tilladelse i forhold til bemærkninger til arealanvendelse, plan og alternativer.

Trafikale forhold

Høringssvar

Der er 5 høringssvar, der har bemærkninger til de Trafikale forhold i tilknytning til projektet.

Høringssvar 2 omhandler en bekymring for parkens og åens møde med tværgående veje. Der efterspørges, at der arbejdes med løsningen mellem park og Landlysvej, så der bliver åbnet op med tidssvarende løsninger i stedet for de nuværende rustne hegn. Hvis løsningen samtidig kan have en hastighedsnedsættende funktion, påskønnes dette.

¹ Stormflodsplan for København 2017: https://kk.sites.itera.dk/apps/kk_pub2/index.asp?mode=detalje&id=%201656

² Sund og Bælt: <https://sundogbaelt.dk/forbindelser/forundersogelse-af-stormflodssikring-af-kobenhavn/>

Høringssvar 8 bemærker, at Vigerslevparken i dag er en del af den grønne kile rundt om København, som benyttes af mange fodgængere og cyklister. Høringssvaret nævner, at miljøkonsekvensrapporten beskriver, at parken holdes åben for gående trafik i stort set hele anlægsperioden, men vil spærre for cyklende trafik nord for Folehaven, hvor der laves omdirigering af cyklister via Vigerslevvej (s. 36). Det oplyses, at dette vil være et stort afsavn, hvis denne grønne passage mistes i anlægsperioden, da rigtig mange borgere bruger denne grønne kile som transportvej til arbejdet, og som motionsrute i fritiden. Høringssvaret anfører også en mangel ved opgørelse af cykeltrafikken og er uenig i rapportens sammenfatning af påvirkning for cyklister. I rapporten er der kun målt på cykeltrafikken på tværs af parken, men ikke i nord/sydgående retning.

Høringssvar 9 bemærker, at projektet vil medføre en del tung trafik i Hvidovre Kommune. Høringssvaret udtrykker bekymring for børnenes sikkerhed samt for støj og forurening i den forbindelse.

Høringssvar 21 (Grundejerforeningen Harrestrup Villakvarter) bemærker, at anlægsarbejde i delområde B og C også kommer til at foregå fra Hvidovre siden via Sydkærsvej, selvom tidligere information angav at anlægsarbejde alene ville skulle foregå fra Københavnssiden. Der forventes op mod 430 lastbiltransporter af jord ad Sydkærsvej og et ukendt antal transportere af træflis og anlægsmateriel. Sydkærsvej forventes i perioder at blive ensrettet og det er endnu ukendt i hvilken retning og i hvilke perioder.

Grundejerforeningen er stærkt bekymret for disse lastbiltransporters indvirkning på lokaltrafikken og i særdeleshed omkring sikkerheden for Risbjergkvarterets skoleveje. Det drejer sig både om den direkte trafik med tunge køretøjer ad Sydkærsvej, men også om den trafikomdeling af andre køretøjer til andre og mindre veje i kvarteret, som en ensretning af Sydkærsvej vil medføre.

Grundejerforeningen opfordrer til, at der findes alternative løsninger til anlægsarbejde fra Hvidovresiden via Sydkærsvej. Foreningen ønsker, at projektet afsøger muligheden for at konstruerer en forstærkning af området fra Københavnssiden eller opstilling af midlertidige broer over Harrestrup å for at muliggøre kørsel med lastbiltransporterne fra Vigerslevvej. Hvis der ikke findes alternativer til anlægsarbejde fra Hvidovresiden forventer grundejerforeningen, at projektet foretager foranstaltninger til at gennemføre lastbiltransporter på sikker vis for kvarteret øvrige trafikanter, samt sikre afbødeforanstaltninger ved trafikomlægninger i Risbjergkvarteret i øvrigt.

Høringssvar 22 (Grundejerforeningen Holmelunden) bemærker, at

Grundejerforeningen på generalforsamling har undersøgt holdningen til at åbne vejen med en bro over Harrestrup Å for enden af Holmelundsvej, hvilket alle er modstander af. Der er forskellige bekymringer herunder risiko for øget kriminalitet og at øget færdsel vil forstyrre roen på vejen. Det nævnes desuden, at der i forvejen er mulighed for at krydse åen både ved Hvidovre Stationscenter og ved Landlystvej, hvorfor der ikke er behov for yderligere at kunne krydse åen på den korte strækning på kun 380 m. Grundejerforeningen har en forventning om, at denne del af projektet udelades. Grundejerforeningen nævner desuden, at de er blevet oplyst, at den væsentligste grund til, at broen skal etableres, er for at skjule det rør, der er ført over åen. Grundejerforeningen gør i den forbindelse opmærksom på, at der løber et større cementrør over åen tættere på Hvidovre Stationscenter, som så også burde blive skjult af en bro. Grundejerforeningen foreslår, at rørene skjules eller dekoreres på anden vis, f.eks. med beplantning eller kunst

Bygherres kommentarer

Beskrivelsen af anlægsperiodens varighed i miljøkonsekvensrapporten er efter offentliggørelsen blevet detaljeret yderligere og præciseres her. Helt overordnet planlægges anlægsarbejdet udført i 4 etaper af 1 års varighed med forventet start i den nordlige ende af parken ved Hvidovre Station. Der arbejdes således i sektioner, som bevæger sig mod syd i løbet af den 4-årige anlægsperiode, hvorfor trafikbelastningen vil være begrænset til de dele af parken, som berøres af den pågældende anlægsetape.

Høringssvar 2 omhandler de krydsende veje med biltrafik, f.eks. Landlystvej og det foreslås at lave ændringer på hegn ved vejene og hastighedsdæmpende tiltag. Projektet har fokus på de å-nære arealer i parken og har ikke mulighed eller midler til at gøre noget ved de krydsende veje. Dog sørger projektet for at fjerne gamle låger og hegn i parken, mens de planlagte trampestier, hvor disse møder tværgående veje og fortovsarealer tilsluttes på en hensigtsmæssig måde. Ønsket om hastighedsdæmpende tiltag er ikke en del af projektet, da projektet vedrører åen og de å-nære parkarealer.

Høringssvar 8 gør opmærksom på, at muligheden for at cykle gennem parken i anlægsfasen vil blive forværret. Det kan ikke undgås, at brugen af parken vil blive påvirket i anlægsfasen. Udgangspunktet har været, at cykler ikke kunne benytte cykelstien gennem parken i anlægsfasen af sikkerhedsmæssige hensyn og at cykeltrafikken omdirigeres til cykelstien på Vigerslevvej. Dette er siden blevet detaljeret, så cykelstien vil kunne holdes åben fra Folehavebroen og ned til Gl. Køgelandsvej. Andre steder vil cykelstien også kunne blive lagt sammen med gangstien. I forhold til de cykeltællinger, der præsenteres i miljøkonsekvensrapporten, er de ikke inklusiv den nyeste tælling for cykelbroen over Folehaven,

da afsnittet er udarbejdet før den nyeste tælling, blev tilgængelig. Tages den nye tælling med i betragtning er det tydeligt, som høringssvaret også påpeger, at cykelstien bliver benyttet, hvorfor projektet vil gøre sit til at begrænse påvirkningen, som beskrevet ovenfor.

Høringssvar 9 har en bekymring om tung trafik på Hvidovre-siden af Vigerslevparken herunder trafikens påvirkning på trafiksikkerhed, støj og luftforurening. Til høringssvarets bekymring om anlægstrafikkens påvirkning på trafiksikkerhed bemærkes, at arbejdet, som involverer transport med lastbiler til og fra Vigerslevparken hovedsageligt vil foregå i sommermånederne og med et krav om, at den tunge trafik kører i tidsrummet kl. 8-16. I næste fase af projektet vil der blive taget hensyn til trafiksikkerhed herunder skolebørn og indarbejdet de nødvendige tiltag og restriktioner, for at sikre, at trafiksikkerheden opretholdes for trafikanter. I forhold til støj henvises til Bygherres indledende bemærkning i dette afsnit, hvor det fremgår, at anlægsarbejdet udføres i etaper, så støjpåvirkningen ikke vil være gældende i hele anlægsperioden. Derudover arbejdes der indenfor de gældende bygge- og anlægskrav i forhold til arbejdstid og grænseværdier for støj.

Vedr. anlægstrafikkens påvirkning på luftforurening i form af støv, kan anlægsarbejdet medføre, at der i forbindelse med jordtransport og materialetransport kan hvirvles støv op i luften. Alt afhængig af vindretningen kan støvpartiklerne påvirke boligområder ved åen. I miljøvurderingen blev det vurderet, at disse gener i form af støv i luften vil være af kort varighed, og påvirkningen herfra vurderes derfor at være lille. I forhold til luftforurening i form af emissioner og luftkvalitet udledes emissioner fra køretøjerne i anlægsfasen over en lang periode, og påvirkningen af den lokale luftkvalitet området vurderes ikke at være målbar, da transporterne til og fra projektområdet er af underordnet betydning i forhold til den eksisterende trafik på de omkringliggende trafikerede veje. Desuden forventes det, at der i næste fase vil blive indarbejdet krav om, at gravemaskiner skal benytte fossilt fri brændstof. I miljøkonsekvensvurderingen blev den overordnede påvirkning af emissioner og luftkvalitet på grund af transport derfor vurderet til at være ubetydelig.

Høringssvar 21 har en bekymring om tung trafik på Hvidovre-siden af Vigerslevparken, herunder trafikens påvirkning på trafiksikkerhed. Der til om der findes alternativer til kørsel via Sydkærvej. Vedr. trafiksikkerhed på Hvidovre-siden vil arbejdet på strækningen, der dækker Sydkærvej, vare ca. 2 år ud af den samlede anlægsperiode. I de perioder, hvor der køres, forventes 5-10 lastbiler om ugen, men der kan forekomme perioder, hvor der kommer flere lastbiler samtidig. Arbejdet, som involverer transporter med lastbiler til og fra Vigerslevparken, vil hovedsageligt foregå i sommermånederne og med et krav om, at den tunge trafik kører i tidsrummet kl. 8-16.

Vedr. brugen af Sydkærvej til anlægstrafik er der i planlægningsprocessen undersøgt forskellige kombinationer af tilkørselsveje, og den plan, der præsenteres i miljøkonsekvensrapporten, er vurderet til at være den mest hensigtsmæssige. Det er nødvendigt at foretage en del af kørslen via Sydkærvej, da materialer til det arbejde, der skal udføres i parken vest for åen skal køres ind fra vest, og tilsvarende med den jord, der skal køres væk som følge af arbejdet på vestsiden af åen.

Hørings svar 22 omhandler den planlagte stibro ved Holmelundsvej. Stibroen er placeret her af flere forskellige årsager, hvoraf et er at skjule det krydsende rør, men lige så vigtigt for at skabe nye krydsningsmuligheder på tværs af åen på en strækning, hvor der ikke er mange krydsningsmuligheder i parken for gående. Den nye stibro kobler sig på trampestierne på begge sider af åen, men projektet fjerner som udgangspunkt ikke hegnet for enden af Holmelundsvej.

Myndighedens vurdering

Miljøkonsekvensrapporten har sandsynliggjort og redegjort for, hvordan bygherre vil sikre trafikafviklingen af den midlertidige tunge trafik i anlægsfasen.

Bygherre har redegjort for den midlertidige påvirkning af cykel og gang i parken og nødvendigheden af de midlertidige ændringer. Efter endt anlægsarbejde tilføjes i driftsfasen nye stiforløb og overgange af åen jf. beskrivelser miljøkonsekvensrapporten.

I forhold til placeringen af anlægsarbejdet, så var planen oprindeligt, at alt anlægsarbejde skulle foregå fra København Kommunes side. Grundet hovedkloakledningens faktuelle tilstand, har det vist sig, at dette ikke er muligt på flere strækninger i Vigerslevparken. Den konkrete hovedledning håndterer bl.a. spildevand fra Hvidovre kommune. Derfor er det nødvendigt, at dele af projektet udføres fra Hvidovre Kommunes side. Der vil være stor fokus på trafiksikkerhed ved anlægsarbejdets udførelse, og i forbindelse med anlægsarbejdet er der en række tilladelser som projektet skal have fra Hvidovre kommune f.eks. gravetilladelser og tilladelse til trafikomlægning.

I forhold til placering af bro og trampesti, så er det netop et af projektets mål, at øge muligheden for rekreativ udfoldelse og oplevelse af parken. Parken er allerede til stor glæde for mange borgere, og det vurderes, at flere adgange og bevægelsesmuligheder i parken vil forøge værdien og tilgængeligheden for borgerne i kommunen. Hvidovre Kommune vurderer, at øget adgang samt flere stier som udgangspunkt er positivt for flertallet. Det bør også holdes for øje, at projektet som helhed reducerer risikoen for at vandet oversvømmer og skader grunde og boliger tæt ved åen.

I forhold til hørings svar nr. 21, bemærkes det, at der har været flere faglige overvejelser og årsager til at diget nogle steder er en mur og ikke et jorddige. Højden af diget er for eksempel fastlagt for at undgå oversvømmelser ved en skybrudshændelse. Projektets udgangspunkt er at sikre området til en 100 års regnhændelse om 30 år. Diget er tilpasset denne sikreringshøjde.

Hørings svarene medfører ikke ændringer til VVM-tilladelse.

Lugt- støv, lys og luftemissioner

Hørings svar

Der er 2 hørings svar, der har bemærkninger til lugt, støv, lys og luftemissioner fra projektet i anlæg- og driftsfasen.

Hørings svar 19 bemærker, at det ikke umiddelbart fremgår af miljøkonsekvensrapporten om påvirkning af lys i anlægs- og driftsfasen er medtaget og belyst i forhold til biodiversitet og menneskers sundhed.

Hørings svar 21 bemærker, at anlægsperioden for delområde B og C er i projektet opdelt i fase 1 og 2, dvs. sommerperioden (april-oktober) 2025+2026. Grundejerforeningen finder det uhensigtsmæssigt at foretage anlægsarbejdet i sommerperioden, særligt primærperioden juli-august, hvor grundejerne opholder sig meget udendørs i deres haver og har brug for at have døre og vinduer åbne. Et anlægsarbejde af denne størrelse vil forårsage støj, støv og lugtgener og derfor ønsker grundejerforeningen, at så meget arbejde som muligt f.eks. udgravning af nye vandveje, anlægning af diger og stisystemer og opfyldning af eksisterende åløb kommer til at foregå i vinterhalvåret.

Bygherres kommentarer

Helt overordnet planlægges anlægsarbejdet udført i 4 etaper af 1 års varighed med forventet start i den nordlige ende af parken ved Hvidovre Station. Der arbejdes således i sektioner, som bevæger sig mod syd i løbet af den 4-årige anlægsperiode, hvorfor påvirkningen vil være begrænset til de dele af parken, som berøres af den pågældende anlægs-etape.

Til hørings svar 19 og bekymringerne vedr. projektets lyspåvirkning af biodiversiteten og menneskers sundhed er der i miljøkonsekvensrapporten taget stilling til lyspåvirkning af flagermus under anlægsarbejdet. Flagermus kan påvirkes af kunstigt lys. For eksempel har arter som sydflagermus, skimmelflagermus og brunflagermus lært sig at udnytte de store mængder af insekter, der tiltrækkes af moderne kraftige vejlamper, men kunstigt lys nær vinterkvarteret kan også forstyrre fla-

germusenes vinterdvale. Ligeledes kan belysning i nogle tilfælde påvirke flagermusenes døgnrytme. Af denne grund vil arbejdspladslys kun blive anvendt i vinterhalvåret, og det skal derfor sikres, at lyset ikke peger ud fra arbejdspladsen og rammer omkringstående store træer direkte, samt at lyset slukkes uden for arbejdstid. Arbejdslys skal desuden være af en varm lysfarve, idet hvidt og blåt kortbølget lys påvirker insekter og dermed flagermusene negativt.

Da størstedelen af anlægsarbejdet desuden planlægges gennemført i dagtimerne i sommerhalvåret vurderes behovet for kunstig belysning af arbejdsområdet at være meget begrænset, og med de beskrevne forholdsregler for beskyttelse af flagermus vurderes lyspåvirkning under anlægsarbejdet ikke at udgøre en trussel mod flagermus, andre dyrs og menneskers sundhed. Projektet ændret heller ikke på belysningen af parken. Mere belysning vil kræve en dispensation fra fredningen og i øvrigt vil en øget lyspåvirkning ikke være til gavn for parkens dyreliv.

I forhold til høringssvar 21 er det ikke muligt at udføre arbejdet i åen i vintermånederne, da vandføringen i åen er for høj. Arbejdet er derfor planlagt udført i sommermånederne, hvor der løber mindre vand i åen, men da anlægsarbejdet udføres i etaper, vil påvirkningen af naboer begrænses og ikke vare hele anlægsperioden. I forhold til luftforurening i form af støv, kan anlægsarbejdet medføre, at der i forbindelse med jordtransport og materialetransport kan hvirvles støv op i luften. Alt afhængig af vindretningen kan støvpartiklerne påvirke boligområder ved åen. I miljøkonsekvensvurderingen blev det vurderet, at disse gener i form af støv i luften vil være af kort varighed, og påvirkningen herfra vurderes derfor at være lille. I forhold til luftforurening i form af emissioner og luftkvalitet udledes emissioner fra køretøjerne i anlægsfasen over en lang periode, og påvirkningen af den lokale luftkvalitet i området vurderes ikke at være målbar, da transporterne til og fra projektområdet er af underordnet betydning i forhold til den eksisterende trafik på de omkringliggende trafikerede veje. Desuden forventes det, at der i næste fase vil blive indarbejdet krav om, at gravemaskiner skal benytte fossilfri brændstof. I miljøkonsekvensvurderingen blev den overordnede påvirkning af emissioner og luftkvalitet på grund af transport derfor vurderet til at være ubetydelig.

Myndighedens vurdering

Det er miljøvurderingsmyndigheden vurdering, at miljøkonsekvensrapporten i kapitel 14 og 15 har redegjort tilstrækkeligt for projektets påvirkning ift. støv og støj i anlægsfasen.

I forhold til høringssvar nr. 19, så gøres der opmærksom på at Vigerslevparken er en del af Københavns kommune og derfor er den ikke omfattet af Hvidovre kommunens planer

I forhold til høringssvar nr. 19 og 21 vil Hvidovre Kommunes forskrift for bygge- og anlægsaktiviteter blive fulgt i de anlægsarbejder der er placeret i Hvidovre Kommune.

Høringssvar giver ikke anledning til ændringer af VVM-tilladelsen.

Rekreative interesser

Høringssvar

Der er 3 høringssvar med bemærkninger til rekreative interesser i tilknytning til projektet.

Høringssvar 1 bemærker, at det er glædeligt, at der bliver gjort noget ved Harrestrup Å, som i forvejen ligger naturskønt og det er fantastisk at åen bevares samt at der er tænkt tanker i forhold til de rekreative forhold på land. I høringssvaret savnes dog, at man tænker på de rekreative muligheder i selve åen i form af vandaktiviteter, f.eks. mulighed for kajaksejlad i åen.

Høringssvar 2 bemærker, at de værdsætter parken og muligheden for gåture. De fremhæver, også at driften gør et godt stykke arbejde med at passe på parken. Desuden fremhæves de nye broer som noget positivt.

Høringssvar 4 er glade for projektet og ønsker at det bliver realiseret. Det oplyses, at de benytter parken til at gå tur og oplever at parken bliver brugt rekreativt af mange mennesker. Høringssvaret efterspørg flerbænke langs åen, så man kan opleve åen. Der efterspørges flere skraldespande, som er sikret mod fugle.

Bygherres kommentarer

I høringssvar 1 efterspørges muligheden for rekreative muligheder på selve åen. Det fremgår af fællesregulativet for Harrestrup å fra 2023, at sejlad herunder kajakroning er forbudt. Denne bestemmelse fandtes også i det tidligere vandløbsregulativ fra 1996. Derfor kan der heller ikke blive gjort tiltag for at tilgodese aktiviteten som del af projektet.

I høringssvar 4 efterspørges bænke til rekreativt ophold tæt ved åen og fuglesikrede skraldespande for at undgå henkastet affald. En af de landskabelige målsætninger for projektet er at forbedre den rekreative værdi og skabe muligheder for at gå og opholde sig langs vandløbet. Det skal blandt andet sikres ved etablering af trampestier, flere nye gangbroer og trædæk. De nye trædæk skal give nye muligheder for ophold langs åen, hvor man kan kigge på vandet. I projektet er der ikke inkluderet bænke til dette formål på nuværende tidspunkt, men i næste fase vil det blive undersøgt om eksisterende bænke kan rykke eller om der kan sættes nye bænke op. Flere skraldespande er ikke en del

af projektet, men der vil i næste fase blive set på om eksisterende skraldespande kan placeres mere hensigtsmæssigt.

Myndighedens vurdering

Miljøvurderingsmyndigheden henviser til, at fællesregulativet for Harrestrup Å indeholder forbud mod sejlads og kajakroning. Forbudet skyldes, at Harrestrup Å under normale forhold har en forholdsvis lav vandstand, og kan derfor ikke anvendes til badning eller sejlads med kano, kajak eller båd. Derudover er sejlads u hensigtsmæssigt på grund af sikkerhedsrisiko, åens udformning og åens ringe vandkvalitet (hygiejniske årsager blandt andet pga. overløb).

Miljøkonsekvensrapporten redegør for at de rekreative muligheder langs åen forbedres i driftsfasen, særligt pga. etablering af trampestier, gangbroer og trædæk.

Høringssvar giver ikke anledning til ændringer af VVM-tilladelsen.

Privat ejendom og råderet

Høringssvar

Der er 3 høringssvar med bemærkninger til materielle goder.

Høringssvar 17 og 20 bemærker, at de ikke ønsker at miste råderetten over deres ejendom pga. projektet. Som de forstår, vil projektet betyde, at deres hæk fjernes mellem park og deres ejendom. Borgerne udtrykker bekymring for indbliksgener, risiko for tyveri og generelt reduceret herlighedsværdi. Borgerne opfordrer til, at der i projektet forsøges at laves en mur/dige uden det går ud over deres ejendom.

Høringssvar 23 bemærker, at projektet skal sikre, at der ved etablering af diger/mur ikke sker ophobning af bagvand på deres ejendom. Desuden ønskes, at jordvoldene beplantes med højt voksende planter der hindrer indsyn til deres ejendom.

Bygherres kommentarer

Borgernes bekymringer i høringssvar 17 og 20 for indbliksgener, risiko for tyveri og generelt reduceret herlighedsværdi, herunder ændringsforslag til placering af mur og dige vil indgå i de igangværende dialogmøder mellem bygherren og grundejerne. Generelt beplantes jorddiger med buske som hindrer offentligheden i at betræde digerne, og hvis rødder ikke kan forringe stabiliteten af digerne.

Til borgerens bekymring i høringssvar 23 bemærkes, at projektet ikke har til formål eller bidrager til at formindske allerede eksisterende problemer med ophobninger af bagvand på de enkelte borgeres ejendom. Dog er det projektet, der i det omfang etablering af mure og diger forværrer problemer med ophobning af bagvand, der etablerer bagvandsløsninger som sikrer status quo. I det konkrete tilfælde vil bygherren, som følge af høringssvaret, etablere en bagvandsløsning på Holmelundsvej 26, som ikke forværrer de nuværende forhold på Holmelundsvej 24 og 26.

Myndighedens vurdering

Miljømyndigheden tager bygherres kommentarer til efterretning og bemærker, at der er igangværende dialog og forhandlinger i gang mellem bygherre og grundejere.

I forhold til høringssvar. 17, og ændringer i forhold på matrikler bemærkes, at hækken bliver flyttet 20-50 cm i forhold til den nuværende placering. Der er efterfølgende afholdt møde med den konkrete ejendom, hvor forhold er afklaret.

I enkelte andre tilfælde er det nødvendigt at etablere en dige/mur inde på matriklen. Dette sker hvor særlige terrænmæssige forhold gør at det er nødvendigt, og der er dialog med lodsejere. Samtidig vil boligerne beskyttes mod skybrud og oversvømmelser fra Harrestrup Å.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer af VVM-tilladelse.

Overfladevand og vandkvalitet

Høringssvar

Der er 3 høringssvar med bemærkninger til overfladevand og vandkvalitet.

Høringssvar 7 bemærker, at projektet ikke medregner betydningen af periodevis udledning af næringsrigt spildevand ved kraftige regnskyl. Der henvises til side 7 i Miljøkonsekvensrapporten, hvor der står, at "Vandkvaliteten i Harrestrup Å er i dag ikke god" og "Kvaliteten af det tilførte vand ændres ikke på kort sigt". På den baggrund stiller høringssvaret spørgsmål til, hvordan man forventer at få et mere naturligt vandmiljø.

Det foreslås at lave tiltag i de opstrøms kommuner og lave lokale tiltag (Lokal Afledning af Regnvand (LAR)). Høringssvaret fremhæver, at man hermed kan reducere mængden af kapacitetsprojekter langs Harrestrup Å og reducere antallet af overløb til åen.

Høringssvar 9 har en bekymring for vandkvaliteten i Harrestrup Å i forbindelse med overløb fra kloakken til åen. Høringssvaret spørger indtil, hvordan det kan forsvares, at kloakvand ender i havet samt hvilken konsekvens oversvømmelse af parken i tilfælde af skybrud vil få for parkens brugere og dyr. Desuden spørges der i høringssvaret indtil om, der vil aflejre sig eller sive vand ned og forurene grundvand. Til slut foreslås det, at der sættes riste på udløb til åen og om muligt etablere rensning af åens vand.

Høringssvar 16 spørger til, hvordan kommunerne kan tillade, at der også i fremtiden ledes opblandet spildevand samt overfladevand til Harrestrup Å. Det påpeges, at dette ikke er i overensstemmelse med Horsens afgørelsen, da det vil hindre målopfyldelse både økologisk og kemisk. Høringssvaret anser det som en stor mangel i miljøkonsekvensrapporten, at det ikke er undersøgt, hvordan de miljøfremmede stoffer i det tilførte overfladevand påvirker målopfyldelse af vandrammedirektivet og miljøet generelt (kobber, zink, phthalater, PFAS, chrom o.lign.). Høringssvaret er bekymret for, at når fliserne fjernes i vandløbet, at der sker øget erosion og indtrængen af forurenede vand til vandløbet. Høringssvaret nævner en bekymring, for at tilstedeværelsen af overløbsvand i vandløbet også i fremtiden vil skabe uhygiejniske forhold i vandløbet og parken efter skybrud og overløb. Høringssvaret nævner, at der mangler en vurdering af den sundhedsrisiko borgerne udsættes for, hvis de kommer i kontakt med spildevand i forhold til f.eks. E. coli og Weils syge. Høringssvaret påpeger, at det vil være uhygiejnisk, hvis der efter et skybrud aflejres toiletpapir, tamponer mm.

Bygherres kommentarer

Til de høringssvar (7, 9 og 16), hvor der udtrykkes bekymring og stilles spørgsmål til den ringe vandkvalitet i Harrestrup Å, skal der skelnes mellem projektets formål og kommunernes spildevandsplanlægning. Projektet har ikke til formål at forbedre vandkvaliteten i Harrestrup Å, men medvirker til at forbedre de fysiske forhold i åen samt indrette dele af åens profil og de tilstødende parkarealer som oversvømmelsesområder i forbindelse med skybrud. Forbedring af vandkvaliteten i Harrestrup Å sker i de 10 kommuners spildevandsplanlægning, hvor der arbejdes med at reducere antallet af overløb til Harrestrup Å f.eks. ved separatkloakering og rensning af spildevand i oplandet. I Valby og Hvidovre er denne overløbsproblematik reduceret betydeligt med de to store ledninger, som HOFOR har etableret.

I forhold til de fysiske ændringer af Harrestrup Å betyder restaureringen, at der skabes et mere naturligt vandløbsmiljø, med nye levesteder for de arter som lever i eller nær vandløb. Ændringen af den fysiske tilstand ved at fjerne fliserne, indsnævre bundbredden og hæve bundkanten på den nordligste delstrækning, forventes at have en positiv effekt

på biodiversiteten og på åens fysiske forhold i forhold til den nuværende situation, hvor hele vandløbsstrækningen er brolagt med betonfliser. Ændringerne vil sætte gang i nye processer, f.eks. vil vandplanterne være med til at løfte vandløbsinsekter højere op i vandfasen, hvor ilt og strømforhold er bedre og udlægning af større sten vil skabe levesteder og standpladser for fisk og smådyr. Samtidig vil den øgede strømhastighed og turbulens, som strømrinden medfører, give en bedre iltning af vandet ved kontakt med atmosfæren. Så selv om kvaliteten af det tilførte vand ikke ændres i projektet, vil projektet alligevel bidrage til forbedrede levevilkår for planter og dyr i vandløbet. Det skal dog bemærkes, at på grund af påvirkningen fra højvande i Kalveboerne, som periodevis presser brakvand ind i å-mundingen, og den nuværende vandkvalitet er det ikke sikkert, at strækningen kommer til at leve op til målsætningen i vandområdeplanen, selvom de fysiske vilkår forbedres. Men som følge af spildevandsplanlægningen i oplandskommunerne med initiativer til at reducere sådanne hændelser forventes det, at vandkvaliteten forbedres for på sigt at leve op til målsætningen i vandområdeplanerne.

På baggrund af ovenstående vurderes det at gennemførelse af projektet vil bidrage positivt til at opfylde målet om godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand i Harrestrup Å.

Til høringssvar 9 vedrørende renseforanstaltninger bemærkes, at der etableres 4 sandfang i åen, hvis primære formål er at tilbageholde sediment, som dannes ved erosion af bund og sider i anlægsfasen. Sandfangene kan bibeholdes i den fremtidige vandløbsdrift. I forhold til rensning af overløbsvand er dette ikke en del af projektet og arbejdet med at reducere antallet af overløb til åen sker i kommunernes spildevandsplanlægning.

Til høringssvar 16 bemærkes, at miljøkonsekvensrapporten ikke forholder sig specifikt til, hvordan de miljøfremmede stoffer i det tilførte overfladevand påvirker målopfyldelse af vandrammedirektivet og miljøet generelt. Dette skyldes, at projektet ikke påvirker mængden og sammensætningen af det tilførte overfladevand. Når fliserne fjernes i vandløbet, etableres i stedet en erosionssikring med natursten i passende størrelsesfordeling på delstrækninger hvor erosionspotentialet er højt samt ved rørudløb, broindløb og andre enkeltlokaliteter, hvor risikoen for erosion er til stede. Fjernelse af fliserne vil ikke bevirke en øget indsivning af forurenede vand til Harrestrup Å. Dette skyldes, at flisebelægningen allerede i dag er utæt. Det er derfor vurderet, at fjernelse af fliserne ikke vil forringe vandkvaliteten i Harrestrup Å. Til høringssvarets bemærkninger om Horsens-afgørelsen bemærkes, at den omhandler udledning af forurenede regnvand og spildevand til et vandområde, som er i laveste tilstandsklasse ift. vandkvalitetskravene. Da projektet her ikke

ændrer på vandkvaliteten i åen mht. de miljøfremmede stoffer, som bevirker, at Harrestrup Å's kemiske tilstand er ikke-god, vurderes det, at Horsens afgang ikke har relevans for miljøkonsekvensrapporten, som forholder sig specifikt til de miljøpåvirkninger, som projektet medfører.

Til hørings svar 9 og 16 de nævner de hygiejniske forhold i forbindelse med at udnytte dele af parken som oversvømmelsesområde ved skybrud bemærkes, at dele af parken allerede i dag oversvømmes, hvilket sidst skete i forbindelse med skybruddet d. 2. juli 2011 og dels med havvand fra Kalveboderne. Ved en fremtidig oversvømmelse skal oversvømmelsesarealerne gennemgås for skader samt oprensnes for affald og øvrigt aflejret materiale fra skybrudsvandet. Når dele af parken under skybrud oversvømmes med regnopblandet spildevand, kan ophold i de oversvømmede dele af parken være forbundet med øget infektionsrisiko i dagene efter oversvømmelsen. Ved skybrud skal oversvømmelsesområderne, derfor afspærres for at sikre, at borgere ikke kommer i kontakt med vandet. Efter skybrud opretholdes afspærringen indtil området er oprenset. Plan for oprensning, afspærring og skiltning vil indgå i projektets drift- og vedligeholdelsesplan, som detaljeres i næste projektfase.

Myndighedens vurdering

Det er miljømyndighedens vurdering at miljøkonsekvensrapporten i tilstrækkelig grad redegør for projektets påvirkning af å-forløbet og betydningen for vandkvaliteten af overfladevandet i åen.

Af bygherres miljøkonsekvensrapport og uddybende bemærkninger fremgår det at projektet i driftsfasen ikke ændre på den tilførte vandkvalitet i Harrestrup Å, men dog alligevel vil have en positiv betydning for vandkvaliteten generelt set i Harrestrup Å. Dette skyldes projektet vil give mulighed for vækst af vandplanter og dels på grund af det nye åforløb giver mulighed for forbedrede iltningsforhold.

Det er miljømyndighedernes forventning, at der i de kommende år vil ske en gradvis forbedring af vandkvaliteten i Harrestrup Å. Dette sker når de ti kommuners spildevandsplanlægning løbende skal indarbejde tiltag for at reducere antallet af overløb til Harrestrup å-system som har opland i de ti kommuner. Dette vil f.eks. ske ved separat kloakering og rensning af det til ledte vand i oplandet til Harrestrup Å. Det vil blandt andet ske med ophæng i de statslige vandhandleplaner der har krav til vandkvaliteten i de ferske og marine recipienter.

Hørings svaret giver ikke anledning til ændringer af VVM-tilladelse.

Kulturarv

Høringssvar

Der er et høringssvar til emnet kulturarv og fredninger.

Høringssvar 12 fra Københavns Museum bemærker, at jordarbejde i forbindelse med byggerier, renoveringer o.l. kan indebære risiko for at fjerne væsentlige fortidsminder der ville skulle undersøges inden de fjernes jf. museumslovens kap. 8 § 27. Derudover beskriver høringssvaret den historiske kontekst, som åen indgår i.

Bygherres kommentarer

Høringssvaret tages til efterretning, idet det bemærkes at Københavns Museum har gennemført en arkivalsk kontrol, foretaget en forundersøgelse i delområde C, Vigerslevparken Syd, hvor åen forlægges, og at det i forbindelse er aftalt, at museet inddrages igen forud opstart af anlægsarbejdet.

Myndighedens bemærkninger

Hvis der ved jordarbejder i forbindelse med anlægsarbejder påtræffes arkæologiske levn, skal Københavns Museum kontaktes omgående. På baggrund af fundene vil museet vurdere, om levnene er af en sådan karakter, at de skal registreres inden bortgravningen. I fald fundene vurderes af væsentlig karakter, vil jordarbejdet blive standset midlertidigt (jf. museumslovens § 26).

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer af VVM-tilladelse.

Landskabelig påvirkning og træfældning

Høringssvar

Der er indkommet 6 høringssvar med bemærkninger til Landskabelig påvirkning.

Høringssvar 2 er imod at der skal fældes træer. Især er der bekymring for de gamle træer som står tæt på åen, som er værdsat af borgeren

Høringssvar 5 bemærker, at træartvalget bør bidrage til en større variation i parken, der tilgodeser dyrelivet og sikrer en robust beplantning i forhold til fremtidens klimaforandringer. Derudover bør der være fokus på at undgå plantning af invasive og potentielt invasive sorter. Der bør være fokus på træer (og anden beplantning) der er hjemmehørende i Danmark og uden allergene egenskaber.

Høringssvar 8 bemærker, at den tætte beplantning omkring Harrestrup å fra Hvidovre station og ned til Kalveboderne i dag udgør en smuk tæt

skovagtig beplantning med et rigt fugleliv. Høringssvaret nævner, at særligt den vestvendte side af parken, hvor åen løber, vil delvist blive ødelagt af det store anlægsarbejde og det vil tage over 50 år før dette skovagtige miljø bliver genskabt. Ifølge åbeskyttelseslinjen (Naturbeskyttelseslovens § 16 stk. 1) må man ikke foretage beplantninger eller ændringer i terrænet inden for sø- og åbeskyttelseslinjen. Høringssvaret mener ikke der bør dispenseres fra denne bestemmelse, da der ikke sker en forbedring af biodiversiteten samt de landskabelige og rekreative værdier. Landskabsværdien i Vigerslevparken forringes væsentligt i forhold til de oprindelige tanker med parken, hvor parken er tænkt som en filosofgangshave. Høringssvaret bemærker hertil, at miljøkonsekvensrapporten konkluderer, at landskabets følsomhed for træfældning er høj (s. 85), men i den sammenfattende miljøvurdering (s. 93) vurderes det, at den overordnede påvirkning på landskab samt kulturarv er lille i anlægsfasen og positiv i driftsfasen. Høringssvaret er uenigt i denne konklusion, da det vil tage mange år før parken, opnår det udtryk, som er i dag. Høringssvaret er bekymret for, at parken vil blive mere åben og at man vil kunne kigge ind på boliger og anden bebyggelse

Høringssvar 14 påskønner og værdsætter Vigerslevparken, dens diversitet og naturmæssige kvalitet, der er kommet af næsten 90 års relativ uberørthed, og for åløbets vedkommende dets særlige karakter som, på trods af at det er anlagt som spildevandskanal, efter 70 år, og netop som konsekvens af denne uberørthed, nu fremstår som et stykke "vild" natur i de bymæssige rammer.

I høringssvaret udtrykkes bekymring for det planlagte antal af træer, særligt store, gamle og for lokalområdet unikke og fuldstændig uerstatelige træer, som skal fældes for at give plads til unødvendige tiltag af ren kosmetisk værdi. Høringssvaret finder det bekymrende, at projektet medfører fældning af mere end 500 træer, herunder flere af unik værdi for parkens udtryk såvel som for adskillige dyrearter.

Høringssvaret nævner, at de gamle træer repræsenterer en herligheds-værdi, der ikke kan genskabes til samme niveau indenfor de næste 50-80 år. I særlig grad hængepilen, som er en del af den oprindelige bevoksning, og karakteriserer Vigerslev-Damhusområdet (Damhussøen var tidligere omkranset af gamle piletræer, indtil man desværre besluttede at fælde dem), og dermed af unik lokalhistorisk værdi.

Høringssvaret nævner, at det foreslåede projekt benytter begrebet "genopretning" i forbindelse med den planlagte slyngning af åen. Det formodes, at man her tænker på området oprindelige udtryk som ådal, overdrev og engarealer med det sumpede vandløb slyngende sig i midten. Høringssvaret bemærker, at dette virker søgt, og begrebet er en eufemisme, når det tages i betragtning, at området siden da er udlagt

som park og igennem sin levetid som sådan har opnået sit eget udtryk. Høringssvaret nævner, at en genskabelse er, ikke er ønskværdig, end-sige opnåelig, indenfor de nuværende fysiske rammer.

Høringssvaret frygter derfor, at resultatet bliver "designet natur" i et misforstået ønske om at give offentligheden (bedre) adgang til åløbet og brinkerne. Høringssvaret bemærker her, at tiltag som broer og platforme ikke passer ind i områdets nuværende vilde karakter. Desuden bemærkes det, at øget menneskelig aktivitet i disse områder vil være en trussel for det dyreliv, der, som det er nu, udfolder sig i de mere util-gængelige arealer, der netop pga. tidligere hindringer af offentlig adgang, er sprunget i natur og i høj grad bidrager til parkens helt særegne karakter.

Det er høringssvarets opfattelse nødvendigt at gentænke konsekvenserne af projektet for Vigerslevparken som unikt naturområde af uerstattelig værdi for både lokalområdet og hele hovedstaden.

Høringssvar 16 bemærker, at projektet indebærer rydning af mere end 300 træer i Vigerslevparken, men i projektet omtales projektet stadig som naturgenopretning. Høringssvaret nævner, at flere gamle træer ryddes af kosmetiske hensyn, hvilket må være i strid med både fredningen og København kommunes træpolitik. Høringssvaret er ærgerligt over de store rydninger og den øgede tilgængelighed, og opfordrer Københavns Kommune til at genvurdere behovet for rydninger. Høringssvaret bemærker, at der intet sted i rapporten fremgår hvilke projektilpasninger, der er iværksat for at minimere trærydningen.

Bygherres kommentarer

Helt overordnet er et af projektets centrale målsætninger for natur og biodiversitet at tage hensyn til de eksisterende træer, herunder særligt værdifulde træer og træer med flagermus, så træer kun må fældes, hvis det er afgørende nødvendigt for at gennemføre projektet, hvilket følger Københavns Kommunes træpolitik. I en tidligere projektfase (dispositionsforslaget) var omfanget af træfældning estimeret til ca. 500 træer. Dette var ud fra, hvordan projektet så ud på det tidspunkt og der er siden foretaget ændringer af projektet med det formål at reducere tallet. På den baggrund er det som følge af terrænbearbejdningen og anlægsarbejdet på nuværende tidspunkt planlagt at fælde ca. 330 af de 2.611 registrerede træer. I miljøkonsekvensrapporten fremgår, at det forventede fældningsomfang udgør 332. I dette tal indgår de træer, som er nødvendige at fælde for at udføre terrænreguleringer langs åen og i parken; de træer som forhindrer gravemaskiner og lastbiler at tilgå arbejdsområdet og de træer der står tæt ved de udløb, der ændres i projektet. Der er dog fortsat en vis usikkerhed på fældningsomfanget, som også fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Usikkerheden er opgjort til

20 % i begge retninger. I næste fase er det ambitionen at nedbringe antallet af træer, der fældes yderligere. Ud af de 332 træer vil 5 være kategoriseret som flagermustræer, og disse skal afværges i forholdet 1:2. Projektet vil derfor veteranisere mindst 10 træer med hulheder, sådan, at de kan være at erstatningslevesteder for flagermustræerne. Derudover genplantes parken med flere nye træer end der fældes.

I Høringssvar 2, 8, 14, og 16 stilles der spørgsmål til omfanget og konsekvenserne ved træfældningerne. Der har gennem processen med detaljering af projektet og fravælgelse af alternativer, været stort fokus på parkens eksisterende træer. Der er herunder gennemført detaljeret registrering og vurdering af de eksisterende træer i parken, der er over 5 meter og der er taget hensyn til særligt værdifulde træer og træer som levested for dyr og planter, så træer kun må fældes, hvis det er afgørende nødvendigt for at projektet kan gennemføres. Ændringerne i vandløbets profil samt terrænbearbejdningerne i parken betyder dog, at det bliver nødvendigt at fælde træer for, at projektet kan gennemføres. Ændringerne sker fordi Harrestrup Å i dag på store strækninger er afskåret fra resten af parken og at selve åen har en lav naturværdi. Landskabsbearbejdningen har fokus på at genskabe en sammenhæng mellem vandløbet og parken, og på den måde forbedre de å-nære rekreative værdier til gavn for parkens brugere. Den forbedrede sammenhæng vil også medvirke til at styrke parkens biodiversitet med flere levesteder i overgangen mellem vandløb og park. Derudover bidrager terrænbearbejdningen til at sikre parkens funktion som oversvømmelsesareal svarende til et vandløbs naturlige ådal.

Naturgenopretningsprojektet omfatter særligt fjernelse af fliserne og slyngningen af strømrønden, så vandløbet vil fremstå mere naturligt og med større biologisk diversitet. I forbindelse med dette er der opmærksomhed på vigtigheden af de store gamle træer, både hvad angår biologisk værdi og rekreativ værdi og samlet set bevares 80% af parkens træer og 89 % af de store træer med en stammediameter på over 50 cm. Strømrødens slyngninger gennem parken er så vidt muligt ført uden om store bevaringsværdige træer for at beskytte og bevare dem. Der er i den forbindelse taget højde for at bevare hængepil langs vandløbet på grund af deres bidrag til landskabet og biodiversiteten langs vandløbet. Yderligere er der i anlægsfasen stort fokus på at beskytte træerne og tage højde for deres rødder for at undgå skader.

I høringssvar 5 efterspørges et varieret og robust træartsvalg. Den nye beplantning i Vigerslevparken vil tage udgangspunkt i den eksisterende beplantning og der vil være en stor variation i både størrelse og art af de nyplantede træer for at sikre biologisk og landskabelig værdi. Den nye beplantning følger desuden retningslinjer i Københavns Kommunes Træpolitik 2018-2025 for træer i parker og naturområder og Ud-

viklingsplanen for Vigerslevparken. Træartsvalget baseres på dels æstetisk udtryk, naturkvalitet, biodiversitet, robusthed og funktion og består fortrinsvis af hjemmehørende arter. Der vil ingen steder i parken blive plantet rene monokulturer. Desuden vil der ikke blive plantet birk, grundet dets allergene virkning.

I høringssvar 8 udtrykkes der bekymring for konsekvensen for den rekreative og landskabelige værdi samt biodiversitet og høringssvar 14 udtrykker bekymring for den nuværende å-nære natur.

Et af projektets målsætninger for natur og biodiversitet er at omdanne Harrestrup Å til et mere naturligt vandløb med større biologisk diversitet, som på sigt muliggør, at vandløbet opnår godt økologisk og kemisk potentiale i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv". På trods af åløbets lange periode som uberørt kan vandløbet ikke opnå god økologisk tilstand med de nuværende fysiske forhold. For at opnå en forbedring af den nuværende tilstand er det vurderet at de fysiske forhold i vandløbet skal forbedres og derfor fjernes fliser i vandløbet, strømrønden indsnævres og brinkerne omformes til banketter. Projektet bidrager yderligere til byens biodiversitet ved at skabe nye levesteder i vandløbet, på brinkerne og i den å-nære natur. Samtidig er vandløbsudvidelsen og etableringen af diger nødvendigt for at skybrudssikre oplandet til Harrestrup Å.

Høringssvar 8 og 14 udtrykker en bekymring for, at parken bliver mere åben ud mod omgivelserne og at parkens grundtanke sættes tilbage. Parken vil på enkelte steder åbnes op mod omgivelserne som følge af anlægsprojektet, og langs vandløbet vil der under anlæggelsen blive fældet træer for at muliggøre arbejdet. Da det særligt er de træer som omkranser parkens gang- og cykelsti, som understøtter filosofgangsprincippet og er karakterdannende for landskabet, vil parkens grundtanke fortsat være repræsenteret. Nogle af de træer som understøtter filosofgangsprincippet, vil uundgåeligt fældes i forbindelse med anlægsarbejdet, men der er gjort en stor indsats for at bevare flest muligt. Der vil også være en periode, hvor kortere strækninger langs vandløbet vil være mere lysåbent hvor et træ fældes, men mere end 80 % af parkens træer bevares, og de fældede træer erstattes, så parken vil genfinde den karakteristiske landskabelige karakter. De samlede indsatser for biodiversitet gennem parken, omfattende alle parkens elementer, vurderes at resultere i en positiv påvirkning på miljøet i driftsfasen.

Høringssvar 8 udtrykker at projektet ikke forbedrer biodiversiteten, de landskabelige værdier og de rekreative værdier, og der derfor ikke kan dispenseres fra naturbeskyttelseslovens bestemmelse om åbeskyttelseslinjen. Genopretning af åen bidrager til Vandrammedirektivets krav om godt økologisk potentiale i åen og styrker parkens bynatur. Derfor vurderes det, at der inden for åbeskyttelseslinjen, bliver bedre forhold

end for nuværende når det gælder levesteder, spredningskorridorer for plante- og dyreliv og værdifulde landskabselementer. Dermed ikke sagt, at indgrebene indenfor Harrestrup å's beskyttelseslinje ikke vil have en betydning f.eks. for beplantningen, men ændringerne vil også betyde, at fliserne fjernes, som vurderes positiv, da det vil være til gavn for vandplanter og bundfauna. Samtidig vil der opstå nye overgangszoner og de vandløbsnære områder vil få en gradient i fugtighed fra lavereliggende fugtige arealer til højereliggende mere tørre områder, hvilket vil give variation og diversitet i det tilknyttede plante- og dyreliv.

Restaurering af Harrestrup Å betyder, at der skabes et mere naturligt vandløbsmiljø, med nye levesteder for arter, som lever i vand eller er tilknyttet vand. Det vurderes, at være et løft for området set i forhold til de eksisterende forhold.

Myndighedens vurdering

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at projektet bidrager til, at vandløbet naturligt kan blive en mere integreret del af de omgivende parkområder.

Ved fældning af træer kan landskabskarakteren de berørte steder, midlertidig få et mere åbent udtryk. Der vil dog efterfølgende igen blive beplantet og området vil fremstå med parkkarakter med gennemgående regionale stier og et vandløb med et mere varieret og naturligt udtryk.

Rapporten indeholder visualiseringerne der viser hvordan vandløbet vil komme til at slynge sig mere naturligt igennem landskabet, og derved bidrage til et mere naturligt udtryk der skaber bedre sammenhæng til det omkringliggende parkanlæg.

Samlet set vurderes det, at projektet vil have en positiv påvirkning af landskabet i driftsfasen.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer af VVM-tilladelse.

Grundvand og Jordforurening

Høringssvar

Der er ét høringssvar med bemærkninger til grundvand og jordforurening.

Høringssvar 9 bemærker hvad der sker med det kloakvand der vil løbe ud i det område hvor mennesker og dyr kan gå og spørg indtil om der vil kunne aflejre sig noget, der kan sive ned og forurene vores grundvand?

Bygherres kommentarer

Projektet har ikke til formål at forbedre vandkvaliteten i Harrestrup Å, men til at forbedre de fysiske forhold i åen samt indrette dele af åens profil og de tilstødende parkarealer som oversvømmelsesområder i forbindelse med skybrud. Miljøkonsekvensrapporten forholder sig derfor ikke specifikt til miljøkonsekvensen af, at der udledes (forurenede) overløbsvand fra fælleskloak, separat regnvand samt drænvand til åen på projektstrækningen og opstrøms projektstrækningen. Forbedring af vandkvaliteten i Harrestrup Å sker i de 10 kommuners spildevandsplanlægning og arbejdet med at reducere antallet af overløb til Harrestrup Å f.eks. ved separatkloakering og rensning af spildevand i oplandet.

I en forståelse af, om projektet i anlægsfasen kan efterlade noget, der kan sive ned og forurene vores grundvand, kan det bemærkes, at da grundvandsmagasinet flere steder er sårbart overfor forureninger fra terrænoverfladen, skal det sikres at evt. spild af forurenende stoffer fra entreprenørmaskiner under anlægsarbejdet ikke kan sprede sig til grundvandet. De nødvendige krav hertil vil blive indskrevet i udbudsmaterialet, som den udførende entreprenør er forpligtet at overholde.

I forhold til om der i driftsfasen, når dele af parken indrettes til oversvømmelsesareal for skybrudsvand, kan nedsive og forurene grundvande, kan det nævnes, at skybrudsvandet overvejende består af regnvand, som er opblandet med spildevand. Da de planlagte oversvømmelser af parkarealerne med skybrudsvand vil forekomme relativt sjældent og med en begrænset varighed, vurderes, at risikoen for nedsivning af forurening til grundvandet er yderst begrænset. Tilsvarende vurderes, at fjernelse af fliserne ikke vil bevirke en øget nedsivning af forurenede vand fra Harrestrup Å til grundvandet. Dette skyldes, at flisebelægningen allerede i dag er utæt. Det er derfor vurderet, at fjernelse af fliserne ikke vil forringe vandkvaliteten i grundvandet under Harrestrup Å.

Myndighedens vurdering

Bygherre skal i forbindelse med bygge- og anlægsarbejdet følge lovgivningen inden for jord- og grundvandsområdet. Dette betyder, at bygherre inden jord opgraves og bortskaffe skal følge de gældende regler i forhold til anmeldelse, prøvetagning og bortskaffelse – her skal jordflytningsbekendtgørelsen følges.

Bygherre redegør for, at skybrudsvand (hovedsageligt regnvand) der tilføres de indrettede områder i parken delvist kan nedsives i forbindelse med skybrudshændelser uden risiko for forurening af grundvand. Dette skyldes, at de mulige oversvømmelser af parkarealerne med skybrudsvand vil forekomme med en hyppighed sjældnere end en gang

hvert 5. år og med en varighed på op til 4 døgn, og påvirkningen vurderes derved at være ubetydelig.

Høringssvar medfører ikke ændringer til VVM-tilladelse.

Flora og fauna, biologisk mangfoldighed

Høringssvar

Der er 10 høringssvar, der omhandler Flora og Fauna.

Høringssvar 3 bemærker, at der er få levesteder for egern i de private haver i Valby. Høringssvaret nævner, at der heller ikke er nåle – eller nøddetræer i selve Vigerslevparken, så det foreslås, at der plantes disse træarter.

Høringssvar 4 spørger til, om det vil være muligt at skabe nogle steder ved eller i åen, der giver vandfuglene mulighed for at bygge reder. Det foreslås at levesteder etableres ved tætte beplantninger og ved at føre trampestien udenom disse steder. Høringssvaret nævner, at svanereder i dag bliver ødelagt og at rørhøns og lappedykkeres reder bliver ødelagt ved hurtigt stigende vandstande.

Høringssvar 5 bemærker, at der ved beplantning bør fokus på hjemmehørende arter og fokus på at undgå plantning af invasive og potentielt invasive arter.

Høringssvar 6 bemærker, at alle informationer om flagermus ikke har været offentligt tilgængeligt i løbet af høringen. Det nævnes, at vigtige forhold om træer og flagermus lå i relevante rapporter fra 2020, 2021 og 2022, som ikke var en del høringen. Dog nævnes det, at 3 år til kortlægning af flagermus burde have givet tid til at vurdere forholdene. Det bemærkes, at tiden ikke er udnyttet tilstrækkeligt, hvilket har resulteret i utilstrækkelig viden om rasteforekomster og kolonier hos de forskellige flagermusarter.

Dertil bemærkes det, at resultaterne kun er fremlagt i en redigeret sammenfatning i den aktuelle høringsproces, mens borgerne ikke får mulighed for at se det bagvedliggende materiale. Høringssvaret nævner, at dette gælder alle forundersøgelser på naturområdet, der er vigtige i kraft af projektets naturforbedrende sigte og de omfattende trærydninger, der planlægges.

Høringssvaret gennemgår undersøgelser i perioden 2020-2022 og nævner at disse er sammenfattet i en miljøkortlægningsrapport, der beskriver naturforholdene, projektets påvirkning af disse og de tiltag, der skal mindske negative konsekvenser af projektet.

Høringssvaret nævner, at projektet kan tilføre området varierede vådområder med glidende overgange mellem det våde og tørre element, hvilket ses som en klar naturforbedring. Det bemærkes, at konsekvensen af dette er fældning af op til 400 mindre og større træer (der nævnes tallet 332, med et usikkerhedsinterval på +/- 20%). Hertil nævnes det, at dette vil påvirke fugle- og insektlivet og træernes rekreative værdi, lokale klimamæssige værdi samt indebærer en risiko for forringelse af levevilkårene for flagermus, der har et vigtigt levested i Vigerslevparken.

Høringssvaret beskriver, at det fremgår af Miljøkonsekvensrapporten og Københavns Kommunes oplæg på diverse informationsmøder, at der er gjort en stor indsats for at mindske antallet af træer, og især antallet af store og naturmæssigt værdifulde træer, der skal fældes som følge af projektet. Høringssvaret finder dette som positivt.

Desuden henvises der til 1. offentlighedsfase (2021) og vedkommendes høringssvar i den forbindelse. Det bemærkes, at vedkommende selv er flagermusinventør og det oplyses, at arbejdet med at kortlægge flagermus indenfor store projektområder er ressourcekrævende.

Høringssvaret henviser til et indlæg i Information 21.10.2021, der beskriver, at Københavns Kommune siden en tragisk ulykke i 2009 har "mistet" 800 af de ældste træer, fordi de blev betragtet som en risiko, men må antages at have haft en stor værdi for fugle, insekter, pattedyr, svampe. Det nævnes, at det har haft en konsekvens for nogle af de vigtigste rastesteder for flagermuskolonier i bl.a. Fælledparken.

Høringssvaret gør opmærksom på, at de biologisk mest værdifulde træer i Vigerslevparken har opnået deres værdi, da de fleste af disse vokser langs åen i en zone, der i årtier var lukket for offentlig adgang, idet åen havde status af spildevandsteknisk anlæg. Høringssvaret nævner, at træerne derfor ikke er blevet passet og der har som følge heraf kunne udvikle sig til hulrum i stammer og grene, hvor stære, mejser og flagermus kunne bosætte sig. Høringssvaret nævner, at projektets hensigt er at forbedre den offentlige adgang til åen ved at udbygge stisystemet. Høringssvaret nævner hertil, at det nuværende hensyn til risikotræer, hvor potentielt farlige træer fjernes længe før de evt. bryder sammen, vil reducere antallet af velegnede levesteder for flagermus og andre dyr og insekter. Høringssvaret nævner, at dette også kan afspejle sig i de få levesteder der er registreret væk fra åen.

Høringssvaret bemærker, at der er gjort en betydelig indsats for at sandsynliggøre at skade på flagermusenes yngle- og rasteområder bliver undgået, men høringssvaret nævner, at der efterlades stor usikkerhed om påvirkningen af følgende grunde.

- For det første er vidensgrundlaget begrænset og usikkert.
- For det andet inddrages naboarealer, om hvilke vidensniveauet er om muligt endnu ringere, i argumentationen for, at yngle- og rasteområder ikke beskadiges af projektet.
- For det tredje benyttes en uafprøvet metode til at kompensere for tab af rastesteder ved træfældning.
- For det fjerde er det usikkert, om det skitserede omfang af veteraniseringer er tilstrækkeligt til at sikre en fremtidig adgang til rastesteder for flagermus fremover.

Høringssvaret savner en samlet vurdering af den kumulative effekt af projektrelaterede fældninger, fældning af andre risikotræer, som har værdi som rastested for flagermus og reduceret tilgang af nye rastesteder i træer og – for delvist husboende arter – også bygninger. Det nævnes, at forekomsten og udvikling af nye rastesteder i træer trues af præventive sikkerhedsbegrundede indgreb. Høringssvaret bemærker, at uden inddragelse af den kumulative effekt af disse negative faktorer kommer projektet til at fremstå som væsentlig mindre problematisk for flagermusbestande, end det formentlig reelt er.

Høringssvaret henviser til udkastet af VVM-tilladelsen, som indeholder myndighedernes krav til bygherre. I høringssvaret gengives vilkårene fra udkastet, som omhandler (1) etablering af nye hulheder i forholdet 1:2, (2) tidspunkt for fældning af flagermustræer og (3) genplantning

Til vilkår 1 nævner høringssvaret, at dette er det væsentligste tiltag til opretholdelse af økologisk funktionalitet for flagermus. Det nævnes, at dog at der er manglende viden om etablering af kunstige hulheder fungerer efter hensigten og at der bør stilles vilkår om dokumentation af effekten.

Til vilkår 2 nævner høringssvaret, at dette har betydning for individbeskyttelsen. Det nævnes, at udkastet til VVM-tilladelse gentager et allerede lovmæssigt bestemt forhold, der fremgår af Artsfredningsbekendtgørelsen, nemlig at hule træer kun må fældes i de nævnte to måneder. Høringssvaret bemærker, at flagermustræer i miljøkonsekvensrapporten er defineret som træer, der enten har påviste rasteforekomster eller fund af hulheder i øvrigt. Høringssvaret påpeger, at der er således ikke er tale om et vilkår men en vejledende tekst. Høringssvaret gør opmærksom på, at lovgivningen indeholder et påbud om, at ved fund af flagermus i et træ på fældningstidspunktet skal der foregå udslusning, hvorimod andre løsningsmuligheder, f.eks. "soft felling" dermed udelukkes. Vilåret skyldes, at fældning af træer med rastende flagermus vil være lovstridig, pga. enten forstyrrelse eller risiko for forsætligt drab.

Til vilkår 3 nævner høringssvaret, at der ikke stilles krav ud over, at antallet af nye træer som minimum skal modsvare antallet af træer, der fæl-

des. Høringssvaret bemærker, at da man ikke kan regne med at et nyplantede træ får et langt liv, vurderes dette krav at være i den konservative ende og at plantevalg mv. overlades til bygherre. Høringssvaret bemærker desuden, at genplantning af træer vil ikke have betydning for flagermus' rastemuligheder før om flere årtier.

Høringssvaret beskriver, at flere af de tiltag, der i miljøkonsekvensrapporten nævnes som planlagte afværgeforanstaltninger, ikke reguleres ved vilkår i udkastet til VVM-tilladelse eller afviger væsentligt fra teksten i miljøkonsekvensrapporten.

Høringssvar 7 bemærker, at fældning af 332 træer, hvor mange er op mod 80 år gamle, og forventet beskadigelse af langt flere pga. det projekterede gravearbejde er en urimelig pris at betale i et projekt, der påberåber sig naturgenopretning, biodiversitet og skybrudssikring. Høringssvaret fremhæver, at træer har en enestående evne til at binde store mængder CO₂, opsuge vand samt skabe gunstigt mikroklima for fugle, insekter, mennesker, blomster og utallige mikroorganismer i jorden. Hertil nævnes, at nyplantede træer vil være mange årtier om at udgøre en erstatning.

Høringssvar 8 bemærker, at der ifølge miljøkonsekvensrapporten skal erstattes fældede træer 1:1 med nyplantede træer. Det bemærkes, dog at når der kun er registreret eksisterende træer over 5 meters højde, så vil der være mange hundrede mindre veletablerede træer, der ikke tæller med i træopgørelsen over fældede træer i Vigerslevparken. Høringssvaret nævner hertil, at vedkommende forventer, at de fleste af de træer der genplanter er meget mindre end 5 m. i højden.

Høringssvaret henviser til side 17 i rapporten, hvor antallet af træer der skal fældes fremgår. Det bemærkes, at dette vurderes at være for lavt og høringssvaret vurderer, at tallet formentligt er dobbelt så højt. Høringssvaret nævner også, at storkronede egetræer udgør et helt økosystem i sig selv, som ikke kan erstattes af et lille nyplantede træ.

Høringssvaret henviser til arbejderne på den østvendte side af åen og figur 3-6 (s. 19), hvor det nævnes, at der vil ske et omfattende gravearbejde, hvor der nogle steder fjernes op til 2 m. af den eksisterende jord. Høringssvaret påpeger, at dette vil dræbe samtlige træer i dette område. Høringssvaret nævner desuden, at de områder hvor jordniveauet hæves, vil træernes rødder langsomt blive kvalt. Høringssvaret bemærker også, at Figur 3-6 er forkert, da de store træer på venstre side af figuren bliver fjernet ved det omfattende gravearbejde.

Høringssvaret nævner, at der er fejl i signaturforklaring i det vedlagte kortmateriale. Det nævnes, at symbolet for hvilke træer der skal fældes, ikke er med i signaturforklaringen. Høringssvaret fremhæver, at det gør

det umuligt for borgerne at vurdere konsekvenserne af projektet, og at der bør laves en ny høringsperiode. Høringssvaret påpeger, at fejlene i kortbilaget skal rettes og der skal laves et ekstra afsnit om langtidsskader på de tilbageværende træer.

Høringssvaret henviser til afsnit 11, hvor det beskrives, at der i dag er 32 træarter, 22 buskarter, 111 arter af urter og 64 dyrearter i Vigerslevparken i dag. Høringssvaret savner en beskrivelse af de arter der genplanteres og som kan give den forbedrede biodiversitet. Høringssvaret gør opmærksom på, at det er et krav i afgrænsningsudtalelsen (Bilag 4 punkt 5) Høringssvaret bemærker i forhold til afgrænsningsudtalelsen også, at vedkommende ikke er enig i, at der på sigt kan forventes at indfinde sig gydende ørreder i åen.

Høringssvar 14 bemærker, at det foreslåede projekt benytter begrebet "genopretning" i forbindelse med den planlagte slyngning af åen. Høringssvaret formoder, at man her tænker på områdets oprindelige udtryk som ådal, overdrev og engarealer med det sumpede vandløb slyngende sig i midten. Det fremhæves, at dette er misvisende, da området siden er udlagt som park og igennem sin levetid som sådan har opnået sit eget udtryk. Høringssvaret nævner, at en genskabelse ikke er ønskværdig, endsige opnåelig, indenfor de nuværende fysiske rammer. Høringssvaret udtrykker derfor en bekymring for, at resultatet bliver en "designet natur" med øget offentlig adgang i form af platforme og broer, som det nævnes, ikke passer ind i områdets nuværende vilde karakter. Høringssvaret bemærker desuden, at øget menneskelig aktivitet vil være en trussel for det dyreliv, der, som det er nu, udfolder sig i de mere utilgængelige arealer, der netop pga. tidligere hindringer af offentlig adgang, er sprunget i natur og i høj grad bidrager til parkens helt særegne karakter.

Høringssvar 15 bemærker, at der er planlagt fældning af 5 træer, som med sikkerhed bruges af flagermus. Høringssvaret henviser og spørger til om bygherre har kendskab til EU's Habitatdirektiv og den stramning, som der er kommet de seneste år. Høringssvaret nævner, at det i den forbindelse er direkte ulovligt at fælde træer, som bruges af flagermus. Høringssvaret beskriver, at fældning af træer først er lovligt efter, at erstatningslevesteder er taget i brug og der skal være sikkerhed for, at flagermusene bruger erstatningslevestederne.

Høringssvaret spørger indtil, hvorfor det er nødvendigt at fælde træer, som benyttes af flagermus, når der samtidig er tale naturgenopretning og hvorfor projektet ikke er planlagt, så der ikke skal fældes træer.

Høringssvar 16 bemærker, at det umiddelbart er positivt at kommunen beskytter borgerne mod oversvømmelse, men som bruger af Vigerslev-

parken kan det ikke forstås, at der skal foretages så store negative indgreb i parkens natur. Høringssvaret bemærker, at ved gennemlæsning af miljøkonsekvensvurderingen, er der en bekymring for, at det er biodiversiteten der må bekoste, at klimatilpasningen kan gennemføres. Høringssvaret henviser til projektets to hovedformål, men påpeger, at gennem hele miljøvurderingen virker det umiddelbart som om, at der kun er tale om et skybrudsprojekt, hvor påvirkning af biodiversiteten er forsøgt begrænset. Høringssvaret påpeger, at det umiddelbart virker som om, at bygherre forsøger at greenwashe et klimatilpasningsprojekt ved at kalde det naturgenopretning.

Bygherres kommentarer

Det er et af projektets centrale målsætninger for natur og biodiversitet at tage hensyn til de eksisterende træer, herunder særligt værdifulde træer og træer med flagermus, så træer kun må fældes, hvis det er afgørende nødvendigt. I en tidligere projektfase (dispositionsforslaget) var omfanget af træfældning estimeret til 500 træer. Dette var ud fra, hvordan projektet så ud på det tidspunkt og der er siden foretaget ændringer af projektet med det formål at reducere tallet. På den baggrund er det som følge af terrænbearbejdningen og anlægsarbejdet på nuværende tidspunkt planlagt at fælde ca. 330 af de 2.611 registrerede træer. I miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at det forventede fældningsomfang udgør 332. I dette tal indgår de træer, som er nødvendige at fælde for at udføre terrænreguleringer langs åen og i parken; de træer som forhindrer gravemaskiner og lastbiler at tilgå arbejdsområdet og de træer der står tæt ved de udløb, der ændres i projektet. Der er dog fortsat en vis usikkerhed på fældningsomfanget, som også fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Usikkerheden er opgjort til 20 % i begge retninger. I næste fase er det fortsat ambitionen at nedbringe antallet af træer, der fældes yderligere.

Ud af de 332 træer er 5 kategoriseret som flagermustreer, og disse afværges i forholdet 1:2. Projektet vil derfor veteranisere mindst 10 træer med hulheder sådan, at de kan være erstatningslevesteder for flagermustreerne. Derudover genplantes parken med flere nye træer end der fældes.

I forhold til høringssvarenes generelle bekymring om fældning af træer gøres der opmærksom på, at et træ kun fældes, hvis det er afgørende nødvendigt for at gennemføre projektet. Dette følger også København Kommunes Træpolitik. I forhold til at sikre bevarelse af de træer, der veteraniseres og parkens øvrige aldrende træer håndteres dette af driften af parken, hvor der udover naturhensyn også er hensynet til folks sikkerhed. I projektet er de træer der veteraniseret dog udpeget, så de ikke udgør en sikkerhedsrisiko for parkens brugere, f.eks. ved at træerne er placeret i krat og væk fra stier. Desuden bevares flest muligt af parkens

store og gamle træer, i alt 80 %, i projektet. Det nuværende antal træfældninger omfatter de træer, som det er nødvendigt at fælde heri, indgår også de træer, der fældes som følge af anlægsarbejdets påvirkning af deres rodzone, f.eks. som følge af kørsel med maskiner, tilførsel af jord og afgravning. Dette tal (332) er i miljøkonsekvensrapporten tilføjet en usikkerhed på 20 %, da der kan opstå uforudsete forhold i forbindelse med anlægsarbejdet.

I Høringssvar 3, 5, 6 og 8 efterspørg om beplantningen vil bestå af hjemmehørende arter, der tilgodeser dyrelivet. I forbindelse med projektet er der fokus på at plante hjemmehørende arter og undgå invasive eller eksotiske arter. I de nye beplantninger vil der være en blanding af stedsegrønne nåletræer og hjemmehørende løvtræer. Projektets beplantningsstrategi følger Udviklingsplanen for Vigerslevparken og rummer en større artsdiversitet end den nuværende beplantning, der blandt andet vil være til gavn for egern, fugle, insekter og andet dyreliv. Det specifikke artsvalg besluttet i næste fase, hvor fokus vil være på ovenstående betragtninger.

Høringssvar 4 spørger til redemuligheder langs åen. Med det ændrede vandløbsprofil og den slyngede strømmende bliver der plads til en vegetationsbræmme mellem åen og trampestierne til gavn for ynglende vandfugle (se Figur 3-7 i miljøkonsekvensrapporten).

Høringssvar 6 og 15 udtrykker kritik og bekymring i forhold til vidensgrundlaget og forholdene for flagermus i Vigerslevparken som følge af projektet. Vidensgrundlaget omkring flagermusene i Vigerslevparken omfatter undersøgelser i 2012 (AmphiConsult), 2016 (Orbicon), 2020 (SLA/Rambøll) og 2022 (WSP) og dokumenterer alle området som et værdifuldt område med en række flagermusarter: brun-, skimmel-, syd-, dværg-, trolde-, vand- og langøret flagermus. Det bagvedliggende materiale danner grundlag for miljøvurderingerne, men al materialet er ikke gengivet i miljøkonsekvensrapporten, da denne er en sammenfatning af et omfattende baggrundsmateriale for alle rapportens miljøemner.

I en vurdering af projektets påvirkning af forholdene for flagermusene i området er der lagt vægt på en samlet vurdering af områdets betydning for flagermusene mere end en detaljeret kortlægning af alle rasteg og levestederne i parken. En kortlægning som beskrevet i høringssvaret "en nat per træ" giver kun mening, hvis dette gennemføres umiddelbart før en fældning. Dette skyldes, at flagermusene, som det nævnes i høringssvaret, ofte flytter imellem flere rastesteder og derfor vil resultaterne fra en en-nat-per-træ-undersøgelse ikke give et dækkende billede af flagermusenes egentlig brug af området. Af samme grund er de to kategorier af flagermustræer (3 og 4) slået sammen, da fordelingen af rastende flagermus på én nat ikke vil være den samme som en anden

nat. Ved at slå de to kategorier sammen vælges det at bruge forsigtighedsprincipperne.

I forhold til brunflagermus har de, som det nævnes i høringssvaret, en stor aktionsradius og det er sandsynligt, at bestanden i Vigerslevparken sammen med bestandene i de øvrige parker i København udgør en samlet "metapopulation". Gennem en målrettet højtsiddende veteranisering af træer i Vigerslevparken vurderes det, at projektet kan være med til at understøtte brunflagermusenes rastemuligheder i området. Vurdering af parkens værdi for troldflagermus er baseret på de observationer, der har været af arten, inklusive resultaterne fra den seneste undersøgelse i 2022.

I samråd med Miljøstyrelsen er det besluttet, at de fem flagermustræer i kategori 3 og 4, der fældes, kan afværges ved at lave en veteranisering af dobbelt så mange træer. Den økologiske funktionalitet på den korte og mellemlange bane vurderer Miljøstyrelsen kan sikres igennem en veteranisering af træer, ved udskæring af nye hulheder, der gør dem velegnede som yngle- og rastested for flagermus. Metoderne hertil er under videre test og udvikling hos bl.a. Naturstyrelsen og Københavns Universitet. Det vurderes af Miljøstyrelsen, at disse veteraniseringer skal foretages minimum 6 måneder før en fældning. I projektet tilstræbes det dog at gennemføre veteraniseringen i endnu længere tid før fældning. Sikring af den økologiske funktionalitet på den lange bane sikres i projektet ved træplantning. Miljøstyrelsen vurderer, at området's økologiske funktionalitet for flagermus kan opretholdes hvis ovenstående tiltag gennemføres.

Fældning af træer med eller med risiko for rastende flagermus kræver en dispensation fra Miljøstyrelsen. En sådan tilladelse vil normalt kun kunne gives i perioden 1. september til 30. oktober. De endelige vilkår i forbindelse med fældning fastsættes af Miljøstyrelsen. Som det er beskrevet i bygherres bemærkninger i starten af dette afsnit, er antallet af træfældninger generelt forsøgt minimeret mest muligt. Desuden fældes flagermustræerne ikke samtidigt, men følger den etapevise opdeling af anlægsprojektet, som strækker sig over en fireårig periode.

Høringssvar 8 skriver, at der er fejl i figur 3-6, og at store træer fældes på Københavnersiden af åen. Det bemærkes, at figuren viser et principsnit for den nye beplantning og viser hvordan åen vil komme til at se ud om en årrække når beplantningen er vokset til. I forhold til figuren er de træer, som er udfyldt med en grøn farve, de træer der bevares. De øvrige træer er nye træer. I praksis vil de træer, som er udpeget til at skulle fældes primært være mindre træer, hvoraf mange er opvækst og fornyelse af parkens ældre træer, som grundet manglende lys og luft sandsynligvis ikke vil kunne udvikle sig til store træer. Størstedelen af de

træer der fældes (59%) er under 20 cm i stammediameter og dermed relativt unge. Fældede træer erstattes og der plantes flere træer end der fældes i varierende art, alder og størrelse, som giver biologisk og landskabelig værdi. Høringssvar 8 bemærker desuden en fejl i signaturforklaringen for træer der fældes. Fejlen ændrer ikke på antallet af træer, der fældes, da alle disse er markeret på kortbilaget. Fejlen er selvfølgelig rettet i tegningsforslagene i projektforslaget.

I forhold til høringssvar 7, 8, 14 og 16, der relaterer sig til områdets biodiversitet. I forbindelse med projektet går Harrestrup Å fra at være en flisebelagt, spildevandskanal til at få et ny profil, større fysisk variation i vandløbet med øget vanddybde og flere skjulemuligheder. Med ændringen af vandløbsprofilen opstår en større fugtighedsgradient, der kan give forskellige og nye varierede plantemiljøer.

Det nye og mere diverse å-forløb, vil bidrage til at øge naturværdien og biodiversiteten i og omkring åen og være med til at skabe plads og levesteder for et mere varieret plante- og dyreliv. Dette vil have en stadig stærkere effekt på længere sigt, men der vil allerede på kortere sigt være nye og mere varierede levesteder for planter i og ved åen.

Beplantningen bidrager desuden til at øge biodiversiteten ved at nye områder tilplantes med fokus på hjemmehørende arter, og der sker fornyelse af den eksisterende. Det sikrer en mere robust og varieret beplantning.

I forhold til trampestiernes påvirkning på dyrelivet langs vandløbet bemærkes det, at der i dag er trampestier på begge sider af åen mange steder. Med åens nye profil skabes der på Hvidovre-siden trampestier der snor sig i niveau med parken og vandløbet. På Københavner-siden vil trampestierne i højere grad være i niveau med vandløbet, hvilket medvirker til at gøre vandløbet mere tilgængeligt for rekreativ anvendelse. Naturen får mulighed for at udfolde sig i området mellem trampesti og åforløb, som vil være utilgængeligt for gående på grund af fugtige forhold.

Myndighedens vurdering

Det er forvaltningens vurdering at miljøkonsekvensrapporten i tilstrækkelig grad redegør for projektets påvirkning af biodiversitet generelt samt påvirkning af flagermus. Miljøkonsekvensrapporten indeholder, som en integreret del af det ansøgte projekt relevante afværgetiltag, som betyder at projektets påvirkning af flagermus ikke vil medføre en forringelse af den økologiske funktionalitet for artens levesteder. Miljøkonsekvensrapporten indeholder afværgetiltag, som betyder at projektets påvirkning på biodiversiteten (Terrestrisk natur og Vandløbsnatur) er lille til moderat i anlægsfasen og positiv i driftsfasen.

Miljøvurderingsmyndigheden har samme opfattelse som hørings svar 6, med hensyn til at miljøkonsekvensrapporten ikke helt entydigt beskriver om alle afværgetiltag for biologisk mangfoldighed er en integreret del af projektet. Der skrives i miljøkonsekvensrapportens kapitel 11.5, vedr. afværgetiltag for biologisk mangfoldighed, at der er tale om eksempler.

Miljømyndigheden finder det derfor nødvendigt at tilføje og ændre VVM-tilladelsens vilkår vedr. biologisk mangfoldighed (flora og fauna). Vilkår ændres:

Fra:

1. Der skal laves nye hulheder i 10 eksisterende blivende ældre træer i Vigerslevparken, som erstatning for de 5 flagermustræer som fældes (hulheder etableres i forholdet 1 til 2). Hulhederne skal laves minimum et halvt år inden fældning af flagermustræer, så hulhederne er modnede og egnede som yngle- og rastesteder for flagermus.

2. Flagermustræer må kun fældes inden for perioden 1. september til 30. oktober. Før fældning skal det undersøges af flagermuskyndig ekspert om træet rummer rastende flagermus. Hvis der findes rastende flagermus, da skal de udsluses før fældning i henhold til miljøministeriets forvaltningsplan for flagermus.

3. Der skal desuden genplantes træer i Vigerslevparken svarende minimum til det antal træer der fældes.

Til:

1. Der skal laves nye hulheder i 10 eksisterende blivende ældre træer i Vigerslevparken, som erstatning for de 5 flagermustræer som fældes (hulheder etableres i forholdet 1 til 2). Hulhederne skal laves i minimum 5 meters højde og minimum et år inden fældning af flagermustræer, så hulhederne er modnede og egnede som yngle- og rastesteder for flagermus.

For yderligere at fremme levesteder for flagermus i eksisterende og blivende træer skal der desuden ske uddybning af mindst 10 grenhuller i min 5 forskellige træer, som efterfølgende inokuleres med svampe, der på sigt vil skabe hulheder.

2. Flagermustræer må kun fældes inden for perioden 1. september til 30. oktober. Før fældning skal det undersøges af flagermuskyndig ekspert om træet rummer rastende flagermus. Hvis der findes rastende flagermus, da skal de udsluses eller træet skal fældes om natten, hvor dyrene er aktive. Fældning af træer med koloni af flagermus skal udføres i henhold til miljøministeriets forvaltningsplan for flagermus.

3. Eksisterende flagermuskasser i træer udpeget til fældning fjernes og flyttes til nye egnede træer. Nedtagningen foretages i perioden 1. september til 30. oktober. Før nedtagning skal det undersøges af flagermuskyndig ekspert om træet rummer rastende flagermus. Hvis der findes rastende Flagermus, da skal de udsluses eller træet skal fældes om natten, hvor dyrene er aktive.

4. Arbejdspladsllys må ikke pege ud fra arbejdspladsen og ramme omkringstående store træer direkte. Under anlægsarbejdet må der kun benyttes lys af varme lysfarver (gult lys) for at undgå negativ påvirkning på flagermus og insekter. Arbejdspladsllys skal i videst muligt omfang slukkes når der ikke arbejdes.

5. Under anlægsarbejdet må der ikke være oplagringspladser eller skurvogne inden for flagermustræernes og de veteraniserede træers drypzone. I yngletiden (20. juni til 8. august) skal anlægsarbejder med særligt støjende aktiviteter indenfor flagermustræernes og de veteraniserede træers drypzone helt undgås.

6. Der skal genplantes træer i Vigerslevparken i forholdet 1:2 set i forhold til det antal træer der fældes. Plantning af nye træer, der sikrer træer som levested på lang sigt samt indførsel af et mere varieret træartsvalg med fokus på arter der tiltrækker insekter, fugle og andet dyreliv. Træer der plantes, skal være naturligt hjemmehørende danske arter. Der skal plantes minimum 100 tidligt blomstrende træer f.eks. arter af pil og arter af prunus, minimum 125 større løvtræer som f.eks. stilk-eg, bøg eller spids-løn.

7. Der skal i forbindelse med projektet skabes en øget variation i terræn og mikroklima, variation i jordbundsforhold samt laves udsåning af arter fra lokale naturtyper med hjemmørende danske plantearter i Vigerslevparken. Arealerne skal dernæst indgå i en plejeplan for ekstensiv naturpleje langs vandløbet, engarealet og på udvalgte områder, der i dag plejes som brugsplæne. Dette for at skabe øget variation i levesteder og arter gennem det nye landskabsdesign for at styrke biodiversiteten generelt.

8. Der skal placeres mindst 50 fældede stammer i parken fordelt på mellem 10-20 lokaliteter, hvor de får lov at blive nedbrudt naturligt og blive levested for svampe og insekter.

Natura 2000

Hørings svar

Der er 1 høringssvar, der har bemærkninger til Natura 2000.

Høringssvar 16 er bekymret for, at det beskidte sediment der ligger på bunden af vandløbet, sammen med fortyndet spildevand vil ende i det nedstrøms beliggende Natura-2000 område og have negativ indvirkning på udpegningsgrundlaget og naturen der. Høringssvaret mener, at projektet må stride mod både vandrammedirektivet og habitatdirektivet, da vandløbet fortsat skal modtage spildevand og overfladevand og at der fortsat udledes miljøfremmede- og næringsstoffer til Natura-2000 området.

Bygherres kommentarer

Til høringssvar 16, hvor der udtrykkes bekymring for, at det fortyndede spildevand, der løber i åen i dag og i fremtiden, vil have en negativ indvirkning på Natura2000 udpegningsgrundlaget og naturen, skal bemærkes, at projektet ikke har til formål at forbedre vandkvaliteten i Harrestrup Å, men skal forbedre de fysiske forhold i åen samt indrette dele af åens profil og de tilstødende parkarealer som oversvømmelsesområder i forbindelse med skybrud. Når det er sagt, er der i forbindelse med Natura 2000-konsekvensvurderingen foretaget en vurdering af det forurenede sediment, som i dag er aflejret ovenpå den eksisterende flisebelægning, og som på sigt vil kunne tilføres Natura 2000-området. Dette sediment fjernes i forbindelse med anlægsarbejdet og vil derfor ikke kunne få negativ indvirkning på udpegningsgrundlaget og naturen. Modregnes det sediment, som derudover kan løsrives fra vandløbets bund og sider i forbindelse med anlægsarbejdet, viser sediment- og stofbalancen, at Natura 2000-området opnår en positiv påvirkning i løbet af anlægsperioden. Efter at anlægsperioden er overstået vil der fortsat tilføres fortyndet spildevand til Natura 2000-området. Forbedring af vandkvaliteten i Harrestrup Å og i Natura 2000-området sker i de 10 kommuners spildevandsplanlægning og arbejdet med at reducere antallet af overløb til Harrestrup Å f.eks. ved separatkloakering og rensning af spildevand i oplandet.

Myndighedens vurdering

Miljøkonsekvensrapporten har vist at projektet i anlægs- og driftsfasen ikke vil påvirke Natura 2000 området negativt. Dette skyldes at projektet i anlægsfasen vil afgrave forurenede sediment og i driftsfasen vil vandkvaliteten være uændret.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer af VVM-tilladelse.

Kapitel 4. Sammenfattende vurdering

Det er miljømyndighedens vurdering, at miljøkonsekvensrapporten i tilstrækkelig grad har redegjort for og sandsynliggjort, at projektet kan etableres og drives uden væsentlig negativ miljøpåvirkning.

Hørings svarene giver dog anledning til ændring og præcisering af VVM-tilladelsens vilkår:

Fra:

1. Der skal laves nye hulheder i 10 eksisterende blivende ældre træer i Vigerslevparken, som erstatning for de 5 flagermustræer som fældes (hulheder etableres i forholdet 1 til 2). Hulhederne skal laves minimum et halvt år inden fældning af flagermustræer, så hulhederne er modnede og egnede som yngle- og rastesteder for flagermus.
2. Flagermustræer må kun fældes inden for perioden 1. september til 30. oktober. Før fældning skal det undersøges af flagermuskyndig ekspert om træet rummer rastende flagermus. Hvis der findes rastende flagermus, da skal de udsluses før fældning i henhold til miljøministeriets forvaltningsplan for flagermus.
3. Der skal desuden genplantes træer i Vigerslevparken svarende minimum til det antal træer der fældes.
4. At der før opstart af selve anlægsarbejdet etableres midlertidige sedimentbassiner langs vandløbet (således at regnvand, der eroderer frisk afrømmede overflader, ikke løber direkte ud i vandløbet) samt etableres sandfang i selve vandløbet nedstrøms de til enhver tid forekommende arbejdsområder i overensstemmelse med miljøkonsekvensrapportens kapitel 10, således at der ikke sker en øget transport af sand, miljøfarlige forurenende stoffer samt næringsstoffer til Kalveboderne i forbindelse med dels fjernelsen af det aflejrede sediment på den nuværende vandløbsbund bestående af fliser og betonelementer og dels selve projektarbejdet (fjernelse af fliser og betonelementer, etc.)

Til:

1. Der skal laves nye hulheder i 10 eksisterende blivende ældre træer i Vigerslevparken, som erstatning for de 5 flagermustræer som fældes (hulheder etableres i forholdet 1 til 2). Hulhederne skal laves i minimum 5 meters højde og minimum et år inden fældning af flagermustræer, så hulhederne er modnede og egnede som yngle- og rastesteder for flagermus.

For yderligere at fremme levesteder for flagermus i eksisterende og blivende træer skal der desuden ske uddybning af mindst 10 grenhuller i min 5 forskellige træer, som efterfølgende inokuleres med svampe, der på sigt vil skabe hulheder.

2. Flagermustræer må kun fældes inden for perioden 1. september til 30. oktober. Før fældning skal det undersøges af flagermuskyndig ekspert om træet rummer rastende flagermus. Hvis der findes rastende Flagermus, da skal de udsluses eller træet skal fældes om natten, hvor dyrene er aktive. Fældning af træer med koloni af flagermus skal udføres i henhold til miljøministeriets forvaltningsplan for flagermus.

3. Eksisterende flagermuskasser i træer udpeget til fældning fjernes og flyttes til nye egnede træer. Nedtagningen foretages i perioden 1. september til 30. oktober. Før nedtagning skal det undersøges af flagermuskyndig ekspert om træet rummer rastende flagermus. Hvis der findes rastende Flagermus, da skal de udsluses eller træet skal fældes om natten, hvor dyrene er aktive.

4. Arbejdspladsllys må ikke pege ud fra arbejdspladsen og ramme omkringstående store træer direkte. Under anlægsarbejdet må der kun benyttes lys af varme lysfarver (gult lys) for at undgå negativ påvirkning på flagermus og insekter. Arbejdspladsllys skal i videst muligt omfang slukkes når der ikke arbejdes.

5. Under anlægsarbejdet må der ikke være oplagringspladser eller skurvogne inden for flagermustræernes og de veteraniserede træers drypzone. I yngletiden (20. juni til 8. august) skal anlægsarbejder med særligt støjende aktiviteter indenfor flagermustræernes og de veteraniserede træers drypzone helt undgås.

6. Der skal genplantes træer i Vigerslevparken i forholdet 1:2 set i forhold til det antal træer der fældes. Plantning af nye træer, der sikrer træer som levested på lang sigt samt indførsel af et mere varieret træartsvalg med fokus på arter der tiltrækker insekter, fugle og andet dyreliv. Træer der plantes, skal være naturligt hjemmehørende danske arter. Der skal plantes minimum 100 tidligt blomstrende træer f.eks. arter af pil og arter af prunus, minimum 125 større løvtræer som f.eks. stilk-eg, bøg eller spids-løn.

7. Der skal i forbindelse med projektet skabes en øget variation i terræn og mikroklima, variation i jordbundsforhold samt laves udsåning af arter fra lokale naturtyper med hjemmehørende danske plantearter i Vigerslevparken. Arealerne skal dernæst indgå i en plejeplan for ekstensiv naturpleje langs vandløbet, engarealet og på udvalgte områder, der i dag plejes som brugsplæne. Dette for at skabe øget variation i levesteder og arter gennem det nye landskabsdesign for at styrke biodiversiteten generelt.

8. Der skal placeres mindst 50 fældede stammer i parken fordelt på mellem 10-20 lokaliteter, hvor de får lov at blive nedbrudt naturligt og blive levested for svampe og insekter.

9. At der før opstart af selve anlægsarbejdet etableres midlertidige sedimentbassiner langs vandløbet (således at regnvand, der eroderer frisk afrømmede overflader, ikke løber direkte ud i vandløbet) samt etableres sandfang i selve vandløbet nedstrøms de til enhver tid forekommende arbejdsområder i overensstemmelse med miljøkonsekvensrapportens kapitel 10, således at der ikke sker en øget transport af sand, miljøfarlige forurenende stoffer samt næringsstoffer til Kalveboderne i forbindelse med dels fjernelsen af det aflejrede sediment på den nuværende vandløbsbund bestående af fliser og beton-elementer og dels selve projektarbejdet (fjernelse af fliser og beton-elementer, etc.)

På baggrund af den gennemførte VVM-proces er det forvaltningernes vurdering, at der kan meddeles endelig VVM-tilladelse til etablering og drift projektet.

Denne konklusion vil derfor blive indstillet til kommunernes politiske udvalget, der skal beslutte om VVM-tilladelse skal meddeles bygherre.